Котрому з них господарем бути? Чи паничикови лібералови, чи фармерови консерватистови.

УРИВОК З БЕСІДИ ПРЕМІЄРА РОБЛІНА В НІПАВА.

Українці - Горожани Манітоби!

Много Ви вже чули від ліберальних доларників, зрадників українських національних інтересів, що колись нібито як Норіс буде премієром, тоді знова настане доба чудес і покасують бари, та ще деякі подібні реформи зробить ся.

Коли би інтересом і домаганием ліберальної партії було скасоване бари, то тоді не треба би богато над сим питанем роздумувати ся. Та так не було, не є і не буде, щоби ліберальна партія дійсно домагала ся касувати бару. Що тепер ліберали говорить перед виборами, се найбезличнійша брехня.

Перед тим поки консерватисти дістали урядоване в Манітобі, то тут напували ліберали щось через 15 літ. Товариства тверезости домагали ся від ліберального ряду, щоби заборонити торговлю алькоголем. Уряд ліберальний два рази віддавав сю справу під загальне голосоване і обидва рази нарід переголосував великою більшостію щоби торговлю алькоголем заборонити і помимо того ліберали кпили собі з домагань народу.

Отсе подаємо уривок промови премієра Робліна, котру він виголосив в Ніпава дня 17 цвітня с. р. Перечитайте а самі скажете, чи дійсно консервативна партія є ворогом тверезости. Побачите, що ліберали все були ворогами тверезости, тепер вони є лише підлими гіпокритами, котрим не ходить о скасоване бари, але о провінціальну касу.

Реакційна точка.

"В додатку я хотів би сказати, що платформа тверезости ліберальної партії є найбільше реакційна точка, про яку особи, або партія згадала за послідних 45 літ відколи ми в уряді. Я се докажу Вам, поки сиду. Я докажу, що ліберальна партія, будучи в силі, зробила для тверезости, а що консервативна партія будучи в силі, зробила для тверезости. Обидві сі партії були в уряді майже через однаково довгий час. Почну від ліберальної партії.

Починаю від 1892 р.

В 1892 р. ліберальна партія публично проголошувала за бороною алькоголю і віддала сю точку до виборців під голосоване.

Тоді на лісті було 44.573 голосуючих.

За барами було 18.637 голосів.

Против заборони було 7115 голосів; більшість 11.522 була за тим, щоби заборонити продажу алькоголю.

Три четвертих части голосували за забороною. Ну, і що ліберали зробили? Абсолютно нічого. Вони трактували справу, як жарт. Вони виграли вибори 1892, сиділи через чотири роки в парляменті, але своїх обіцянок не додержали. Люди тверезости не спочивали, але робили свої домагання дальше. В 1898 р. знову пішла справа під голосоване.

Кпили собі зі справи.

Голосуючих на лісті було 49.304.

Голосуючих за забороною було 12.367.

Голосуючих против заборони було 2.955.

Більшість за забороною була 9.412.

Чотири до одного, але помимо того ліберали не зробили нічого. Кпили собі з того всего. Памятайте, що люди, котрі були тоді лібералами є ті самі, що нині контролюють духом ліберальної партії. Отже маємо до діла лише з тими самими людьми, що і тоді.

Щож консервативни зробили?

Тепер підемо дальше. Підчас ліберального правлінія в сій провінції **не було жадної контролі над торговлею алькоголю. Алькоголь продавано через 24 години кождого дня і через сім днів на тиждень. Я говорю про се зі знанем, котрого ніхто мені не заперечить.**

Лайсенси на пролінації видавали сільські муніципали. Нічого не вимагано що до того, які відносини мають бути в тих домах, котрим давано лайсенси. Оплата за лайсенс була лише назвою — а не оплатою. Хто хотів і як хотів, — так продавав.

Вільні перекуски, музика, шахрайські машини і всякі инші штучки, щоби мантити людий можна було тримати в барі. Броварники не потребували илайсенсу, "Пул руми" були без муніципальної контролі. Три пятих, або 60 процент голосуючих треба було, щоби ухвалити "локал опшин". Бартендри не мали жадних кваліфікаций.

Під ліберальним урядом ті навіть в "локал опшин" теріторіях можна було набути і пити алькоголь кому небудь.

Зміна зробилась зараз.

Такі були відносини в груднї в 1899 р. коли консервативна партія прийшла в силу. Тепер що ми зробили? Отсе питане повинен кождий тверезий чоловік нас запитати і він має рацію домагати ся повної відповіди. Я бажаю отсут на те питане відповісти за порядком, так щоби ті пояснки, що тут позахоплювали підчас останних кілька літ і не жаним тут передвіе, не знають нічого про наше безустанне поступове законодавство котре ми давали рік - річно і щоби вони могли дати справедливійший осуд а не нагану, котру вони накладають на мене, на сьвященників, котрі разом зі мною працюють та на моїх партийників.

Починаю від 1900 р.

Я вже сказав, які відносини ми застали, як ми дістали уряд сеї провінції. Ми перебрали уряд і контролю в 1900 р. і що ми зробили, як люди тверезости?

Ми обіцяли "Прогібішин-Акт" (закон заборони торговлі алькоголем) в нашій платформі і в наших промовах. Ми написали "Прогібішин Акт", котрий є вірцем заборони навіть для других провінций. Ми спробували його легальність і тоді сказали до людий: "отсут маєте повну заборону торговлі алькоголем, переголосуйте її і вона стане законом в Манітобі.

Премієр обстоював твердо.

Коли ми се зробили, то мітінг членів товариства тверезости, зібраних ся в Грейс церкві в місті Вінніпегу казали мені (бо тоді я там не міг бути), що вони згадали, щоб такий закон ухвалити, то члени тверезости мало перкли не рознесли. Я на своїм обстоював. Але я вірив, що на стілько поступовий закон був неможливий, поки люди за сим не обстануть, поки більшість не стане за сим. Ми віддали справу під голосоване. Голосуючих було 74.477. — 22.464 голосувало против, 15.607 за, отже 6.857 людий голосувало проти заборони торговлі алькоголем.

Тоді не кричали "повалити бари", але кричали "не звертайте уваги на се питане!" І се вони переважно зробили. Готельники і броварники плескали людий по плечах і казали: Роблін зробив нам кривду, - ігноруйте пропонований закон а підемо і його придусимо! Се вони зробили як бачите, з повною більшостю.

В 1904 р. знесено сальони.

В 1904 р. ми знесли лайсенси на сальони: ми ухвалили такий закон, що лише один лайсенс можна дати одному чоловікови в одним місті, містечку, чи селі. Ми відобрали право від муніципалів давати лайсенс на магазинові коршми.

Новний вид бари з назвою ру.

Забобонні особи мають сказати де дістати трунок.

1905 року магазинові коршми заборонено. Позволення на магазини є лише для місточок.

Кождий готель в Вінніпегу мусить мати що найменше 50 відповідних спальнія.

В містах і місточках, в котрих не менше чим 10.000 мешканців, поверх 5000 готелі повинні мати 30 спальнія.

В Вінніпегу можна видати оден лайсенс на 12000 людий.

В других містах, місточках і заінкорпорованих селах 2 на перших 500, оден на других 500, а дальше по одному на кождих шість сотох людий.

Віднесено ціну на оплату лайсенсів.

Лайсенс має бути скапцелований, коли алькоголь буде продавати ся в галері, то є повище поверхні улиці.

Тяжкі кари наложено на тих що продають алькоголь тим, на кого наложено заборону пити.

Жінки не дістануть лайсенсу.

Котрий готельник є покараний три рази, той тратить лайсенс на 3 роки.

1906 р. лайсенс на броварі

Броварники мусять брати лайсенс.

Не повинно бути злуки лі-кр-стору з броварюм.

Не дасть ся більше позволеня на магазини трунків на північний Вінніпег.

Ограничено поверхню земли в Вінніпегу, на яку можуть дати лайсенс.

Пул - руми на лайсенсових місцях мають бути заперті після муніципальних законів.

Особи, котрі мають менше як 18 літ, не мають права вступити на лайсенсові місця.

Більшість голосів 1908.

Більшість голосуючих може впровадити "локал опшин", а не так як за лібералів, коли треба було 3 четвертих части голосів, 75 на 100!

"Локал опшин" слідує теріторію помимо всяких змін.

Не має бути сходів ні иншої злуки з льохом.

Не має бути рурі до гонорени, ані жадних иньших спільностей між барою, а иньшою частею лайсенсованого місця.

Не позволено сьпівати, ні концертів ні забав в бар-румі; побільшено кару за продаване алькоголю в заборонені години.

Заборони на аптики.

Антикар не може продати більше як 16 унцій алькоголю і мусить іти лише на ліки.

Налоговах цинків можна держати в тюрмі.

Бартендри мусять мати лайсенс.

Розділ кари з муніципалом.

Абсолютні і колеґтії провінції на "локал опшин".

Антикар продаючи лікер як вище згадано, мусить мати лайсенс.

Алькоголю не можна переховувати деинде чим в хаті.

Всякі випродажі алькоголю абсолютно заборонено.

Не можна оголошувати алькоголю в "локал опшин" теріторіях.

Не можна ні везти ні нести алькоголю в "локал опшин" звичайним людям.

"Локал опшин" має ся віднести до річного муніципального мітінгу, щоби одержати повний вислід опінії.

Інтердікт (той котрому заборонено пити трунки) не має права заходити до бари.

1910 р. дальші ограничення.

Рекомендації від найменше 16ох з 20-ти горожан податкових на селах і в місточках поверх 2000 мешканців.

Головний лайсенс інспектор має силу відобрати лайсенс, як місце є одержуване в брудї.

Комісарі від лайсенсів можуть канцелювати лайсенс як є причина.

1912 р. дальший поступ.

Готельники мусять здавати репорти, кілько бартендрів мають занято.

Оплата дальше побільшена.

1914.

В клюбах заборонено продавати алькоголь від 12 до 8-ої рано.

Бара мусить бути в клюбі, а не дальше.

Кождий клюб повинен услугувати їду.

Великі кари за переступлене права.

"Локал опшин" панує всюди з незорганізованої части Манітоби.

Після законів провінції политичні урядники є також урядниками після лайсенс - законів щоби удержувати все після закону.

Тепер, пане предсідателю, я отсут предкладаю рекорд з послідних 14, чи 13 літ як доказ розумного, практичного, поступового законодавства тверезости. Я питаю всякого чесного члена тверезости, чи не думає він, що за все, що ми як партія зробили, заслугуємо на кредит?

Я питаю горожан, чи котрий уряд в цілій доміній зробив більше для тверезости? (оплески).

В додатку я хочу сказати, що коли ми дістали уряд, то ті муніципали мали "локал опшин": Аргиле, Мініота, Норфолк, Пайнстен Ріверсайд Гвайтед. Сі всі муніципали і до нині є в "локал опшин". Їх є 12.

Позвольте мені сказати, що слідуючі муніципали не лише мають "локал опшин", чи нето, як се називають, але вони мають заборону. Крім сего позвольте мені додати, що після старого ліберального права "локал опшин" значило, що не давано лайсенс, але алькоголь можна було носити, возити і продавати, торговці могли брати баклі з собою і се не було против закону.

Нині, як я вже сказав, ніхто не може брати горівки до "локал опшин" дістрикту, щоби не наразити себе на великі кари. Подаємо ся який поступ ми зробили в числі "локал опшин" дістріктів.

Тепер є "локал опшин" в слідуючих муніципалах: Альберт, Аргиле, Артур, Біфрост, Бира Тавн, Бренда, Кеймерон, Дофферін, Едвард, Елліс, Елтон, Гамиота, Гартней, Ленгфорд, Ленсдавн, Макдоналд, Луіс, Мініота, Мінітонас, Морін, Норт Норфолк, Савт Норфолк, Отанаг, Пайнстон, Ріверсайд, Роллин, Розендейл, Россбурн, Шол Лейк, Сілвер Крік, Сван Рівер, Веллейс, Вайтгед, Вінчестер і Вулсворт — 37.

Число "локал опшин" зросло поверх 700 процент підчас консервативного правління.

Крім сего провінціальний уряд заборонив надав "локал опшин" на цілу північну часть провінції — 180.000 квадратових миль. На 80 процент манітобської теріторії заборонено продавати алькоголь.

З отсего уривку промови бачите, що ліберали були і є пра хильниками пиянства. Бачите також, що не Роблін обіцяв заборону торговлі алькоголем, але що всі люди же хотіли заборони, то не дала уряду. Нами тепер кождий дістрикт, чи муніципал, як хоче, то має заборону. Таких муніципали вже як сказано 37.

Політика Норіса є скрайно турецька бо він домагає ся того, що вже маєм давно.

Уряд Робліна зробив все те, що люди хотіли, що до торговлі алькоголю. Більше премієр не може зробити, бо не він править краєм, а люди.

Лише кілька других загорілих протестантських попиків, роблять крик проти бари, а Норріс хоче з того скористати і придбати собі кілька голосів.

Горожане, Українці, не дайте себе ошукати пустими кличами, не попирайте брехунів, але попирайте партію консервативну, котра є дійсно поступовою партією.

В хаті кождого сьвідомого Українця в Канаді повинна знаходити ся часопись "Канада".

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. Ві всяких процедурах удавайтесь до нього.
Phone M. 2058 210-11 Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE. на розі Salter & Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 7-9 вечером. Telephone St. John 600. ... ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ ... 115-117 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано і 5-6 по пол. 17-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

КАНАДА

„КАНАДА“ виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає: РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА" 261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA“
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA“ 261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Вівторок 14-го Липня 1914. Число порядкове 45. Winnipeg, Man. Tuesday July 14th 1914. Число 27.

1814 КАНАДИЙСЬКІ УКРАІНЦІ! Памятайте, що сей рік э Ювилейним роком ТАРАСА ШЕВЧЕНКА! 1914

Вражнія по провінціональних виборах в Манітобі.

Ми всі знаємо, що вже по виборах і що консервативна партия лишила ся в силі і на дальших пять літ.

Зі всего найрізкійше впадає нам в очи те, що найважнатнійшу ролю на вислід виборів відограли попи — клер та ще до того протестантський. Явище се не буденне, але коли оно мало місце в провінції, то сим хиба нам не радіти.

Справа так лихо стояла, що всі майже протестантські прічери подіставали накази "с вишних" брати живу участь в виборах в напрямі повалення теперішного ряду, котрий на їх думку мав замір дати троха більше прав католикам. Хотяй би оно і так було, то коли справедливість сего вимагає, не мав би сего ряд зробити?!

Щоби не бути голословним, позволимо собі навести пару слів оренджмена майора Гокена. Ось они: — "Оренджмени в Онтаріо показали свою силу в борбі з двомовними школами."

Они показали свою силу в Манітобі.

Тому взиваю вас нині, віддати честь нашим манітобським братам."

Або таке: —

"Сер Родмонд Роблін називає себе імперіялістом, а кождий знає, що чужинці сеї провінції разом з канадийськими Французами задержали его в силі. Я вірю, що манітобським оренджменам треба завдячувати те, що Робліновa парляментарна більшість обнижила ся."

Се ясно доказує, що панове оренджмени та англійська шовіністична частина думає і що зробила для нас. Речником сих людий є ліберальна партія на чолі з своїм провідником Норрісом.

Беручи вислови сего оренджмена та ліберальної преси за добру монету, ми можемо лише радіти. Наші найбільші вороги ліберали та частина оренджменів признають нам силу і то силу від котрої навіть самі габінети залежні.

Перед нами дві партії: Шовіністи - ліберали з оренджменами, — та консервативна партія з кличем "Рівні права для всіх."

Чи треба-ж дивувати ся, що ми поперли консервативну партію? Чи не зробили ми так, як се повинен робити кождий сьвідомий народ?!

Так, ми зробили все, чого від нас народний обовязок домагав ся.....

А що наша інтелігенція?!

Відповідь легка. Зрадила народну справу. Саскачеванські учителі (не всі!) як прм. п. Темницький, Штик і другі, задля своїх особистих інтересів приїхали зі засіного Саскачевану з юдиного розказу, знаючи дуже добре, що борба йшла о двомовні школи. Сі панки знали дуже добре, що ліберали намагали ся повалити наші школи.

Та нарід бачив їх зрадничу роботу і дав їм належну відправу. Тепер той самий нарід кличе до саскачеванських Українців: Чи довго будуть саскачеванські Українці терпіти ту язву на своїй шкірі?

Те саме і з "нашим" послом з Альберти. Та сему не дивуємо ся. Се запроданець запроданців, то і не станемо о нім говорити.

Всі ті панове, що приїхали з чужих провінций і ті, таки свої доморослі, нехай знають, що робили юдину роботу, виступаючи проти наших шкіл, то і юдин конець їх чекає!

Від гніву народного они не втечуть! Наш нарід є на стільки сьвідомий, що пізнав ся на сих панках...

Дальше, кандидатура п. Т. Д. Ферлея. — Так, як ніхто его не клав, так і ніхто его не вибрав. Після органу тої партії з котрої він був поставлений в цїли розбитя наших голосів він дістав заледво одну десяту частину кинених голосів. — Може п. Ферлей не йшов з такою цілею, яку єму приписує ся, однак вислід показує не інакше.

Кінець - кінцем нарід зробив своє. **Партія прихильна нашим народним інтересам лишила ся в силі.** Се, чого кождий щирий Українець радів...

Тепер партії стоять так:

Ліберали дістали слідуючі місця:

Округ:	імя посла:	партія:	гол. більшости:
Гледстон	Армстронг	ліберал	295
Ленсдавн	Норріс	"	438
Морден	Вінклер		136
Вірден	Клинген		81
Биргел	Малколм		315
Каріллон	Молой		7
Делорейн	Торнтон		206
Гленвуд	Брікей		194
Гаміота	Мконел		398
Мінедоза	Гріерсон		238
Маунтейн	Байрд		685
Норфолк	Грейгам		68
Портедж	Мкферсон		7
Росел	Мкдоналд		33
Ст. Клемент	Росс		153
Сван Ривер	Сімс		33
Вінніпег Пол.	Годсон		969
Вінніпег Пол.	Паріш		808
Вінніпег Сер.	Джонсон		971
Вінніпег Сер.	Диксон		1477
Артур	Віліямс		96

Консервативни одержали слідуючі місця:

Округ	імя посла	гол. більшости
Брендон, місто	Колдвел	163
Маніту	Моров	63
Ассінібоя	Гейг	236
Бютіфул Плейнс	Говден	27
Сайпрес	Стіл	16
Дауфін	Бюкенан	280
Доферін	Роблін	140
Елквуд	Мюгіртер	281
Емерсон	Мкфедден	46
Гільберт Плейнс	Гюз	336
Гімлі	Торвалдсон	682
Кілдонан Ст Андюс	Монтегю	3
Кіларней	Лавренс	65
Лейксайд	Гарланд	13
Ля Верандрай	Лузон	76
Моріс	Паран	273
Роблін	Нюн	470
Раквуд	Райлей	15
Ст. Боніфас	Берніер	342
Ст. Роз	Гемелін	70
Тотел Манитейн	Джонсон	62
Вінніпег Півн. А.	Фолей	355
Вінніпег Півн. Б.	Мклейн	648
Ст. Джордж	Тейлор	80
Ібервіл	Бернард	одноголосно.

Як бачимо, то ліберали мають 21 послів, а консерватисти 25. Тепер, коли відбудуть вибори в тих трох округах, в котрих зі взгляду на положене вибори є відложені, то консервати будуть мати 28 а вже найменше 27, що показує, що консервативна партія на дальше лишає ся в силі.

КРАЯНИ!

ЯК ХОЧЕТЕ спровадити своякiв або приятелів з краю, то тепер найліпший час. Шіфкарти дуже тані. Зайдіть до нас, або напишіть лист, а ми вам подамо всі інформациї.

МИ ПРОДАЄМО шіфкарти до старого краю по найлпаших цінах і на найліпші шіфи, котрі відходять що тижня.

МИ ПОСИЛАЄМО гроші до краю скоро і безпечно так, що в краю дістають рівні гроші, бо ми вже посилаємо гроші через довгі літа і знаємо докладно як посилати: — спитайтесь тих людий, що в нас вже посилали.

МІНЯЄМО доляри на корони і продаємо марки краєві і канадійські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес, а ми їх оплатимо і нам пішлемо де скажете.

ALLOWAY & CHAMPION, Ltd. 667 Main Street, Winnipeg, Man. C. GENIK. Управитель загр. відділу.

Хотяй би навіть сї три послїдні округи пішли в лїберальну сторону, то все таки консерватисти лишать ся в силї. бо толї лїберали мали-би 24, а консерватисти 25, чого досить, аби мати більшість в парляменті.

ТЕПЕР ЩЕ СЛІВЦЕ ДО УКРАЇНСЬКИХ ВИБОРЦІВ ЛЯ ПА.

Панове Виборції!

Відомо Вам, що 30-го сего місяця відбудуть ся вибори в Вашім окрузї. Округ сей спочиває в Ваших руках. Ви будете покликані сказати, хто Вас має заступати на слїдуючих пять лїт.

Теперішне правительство доложило всїх сил, щоби Вам там на далекій півночи бодай троха осолодити Вашу долю. Що теперішне правительство зробило для Вашого округу хиба не стане Вам сего говорити. Ви се чайлучше знаєте. Уже те, що оно постарало ся о желїзницю, що лучить Вас з рештою нашої провінциї, вистарчить, щоби Ви як один муж віддали на него свої голоси. — Памятайте те, що лїберальна партія навіть не згадує в своїй плятформі про желїзницї. Чи она памятала про Вас?

Та не лише се. В нас є ще і друга річ, котра говорить сама за себе. — **Наші школи і наша рідна мова в них.**

Становиско лїберальної партії виглядом нашої мови уже ясне. Перед виборами они говорили інакше перед нами, а інакше перед Англїйцями. Та вилїзло шило з міха. Зараз на слїдуючий день по виборах вся лїберальна преса крикнула в один голос до англїйських виборців, що консерватисти поперли наші школи, а они йшли против.

Значить: показали своє дїйсне обличє.

Правда, они і тепер вишлють до Вас своїх яничарів, котрі будуть брехати, що то лїберали хотять, щоби наша мова була в ужитю в школах, так само як вони се робили і тут, але чи се їм вдасть ся се, Панове лише від Вас залежить, а більше від нікого.

Коли схочете поступити собі так, як се зробили всї Українцї - поселенцї на полудне від Вас, то віддасьте свої голоси на консервативного кандидата.

Коли схочете поступити так як сьвідомим Українцям слїд, то не позволите, щоби всяка дрібна з лїберальної партії насьміхала ся над Вашими національними сьвятощами.

Панове Виборції! — Памятайте, що цїла Канада звернула тепер свої очи на Вас. Тож покажіть, що Ви є не гіршими синами свого народу, як хто небудь иньший.

Що до відношеня ся лїберальної партії до двомовних шкіл, то вже не може бути сумнїву. Тож не дайте ся звести тим, що вже підписаль ся на знищеня нашої мови.

Кождий лїберальний кандидат підписав си, що буде виступати проти двомовних шкіл, тож добре роздумайте, що і як маєте зробити.

На Вас тепер спочиває великий обовязок, тож сповніть его так, як Ваше народне сумлїнє Вам наказує. Спроневірившись тепер, пропадемо на віки.

Тож на 30 сего місяця нехай не забракне одного українського виборця там, де має ся рішати питане єго істнованя, питане добра сеї провінциї.

Вісти з Краю.

ЯК ПОЛЯКИ ІНФОРМУЮТЬ АВСТРИЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ.

Відома річ, які інформациї подає з Відня про українські справи дописувач "Слова Польського" п. А. Новіцький. Усї свої інформациї про Україн цїв бере він з "певного жерела" — просто від п. Яничевського що стоїть близько до російської амбасади, приправляючи їх ще "щиро - польським" сосом лайок. Аж занадто вже часто "Слово польське" має з Відня статї, яких зміст одно звучний з дописами "Нов. Времени" з Відня.

А ось ще один польський інформатор. п. В. Студніцький, який недавно виготовив австрийським і угорським міродатним кругам "жерельні" меморияли в польській, українській і російській справі. На яких жерелах основані ті його довірочні інформациї і які хі тенденциї, про се можемо бодай в приближеню переконати ся, коли глянемо до публікованих статий п. Студніцького Ось прим. в одній з найновійших його статий — під заголовком "В справе мендзинародового значеня квестиї рускей" — яку надруковано в ч. 3.871 "Веку Ново-го" маємо такий пасус: "Як Поляк, що признаю Росию головним нашим противником, я дуже бажав би політичного подїлу Росиї, витвореня української нациї. Я постійно читаю "Українскій Вестнік", часто переглядаю "Дїло" і "Раду", яка виходить в Київі, кілька разів бував у Київі й завсїди старав ся черпати інформациї з українських жерел (!) і прийшов до переконаня, що при сучаснім політичнім гнетї, при браку тра диций борби з Москвою, при язиковій подібности й релігійній єдности Малорусів з Росиянами — не дасть ся витворити в Росиї української нациї."

Ось типовий польський інформатор. Він розуміє ся щиро бажав би "витвореня" української нациї. Він "постійно читає "Українскій Вестнік" хоча такого органу вже давно нема. Тижневик з такою назвою виходив лише три і пів місяцї ще в 1906 роцї. Очевидно, як каже приповідка чує п. Студніцький дзвін та не знає, де він. Він впевняє, що бере свої інформациї з "украінофільських" жерел, але й се така сама правда, як те, що п. Студніцький "постійно читає" журнал, якого від ряду лїт нема. Українські круги в Росиї занадто добре знають політичне обличє п. Студніцького, щоби вдавати ся з його особою в які-небудь відносини...

Такий то "інформатор" п. Студніцький!

Пригадаємо також що для другого визначного польського "специялїста" в українській справі Драгоманов ще живий і навіть видав для полеміки з брошурою п. Донцова у Київі "Чудацькі думки"...

Такі фактичні відомости про українські справи мають і дають польські інформатори се купа тенденцийних лайок і клевет, підмашених, очевидно ми брехнями. Можна собі уявити, яку шкоду для нас робили і робить сї "інформатори".

Привіти москвофілів від закордонних "братів".

Канадська "Прикарпатская Русь" друкує цїлий ряд цікавих привітів з Росиї з приводу звісного львівського вироку.

Подаємо тут важнїйші:

З Петербурга "духовенство державной Руси" в особі своїх представників, членів державної думи, просить передати мученикам за віру православну й російську національну ідею отцям Гудимі й Сандовичу, а також Бендасюкови й Колдрі сердечний привіт з приводу оправданя. Слава ісповідникам, честь оборонцям, честь безсторонному судови. Ми ваші брати, завсїгди з вами. З уповаженя епископ Анатолїй".

З Київа "Киівське славянське добродійне товариство шле сердечний привіт оправданим судом братам - мученикам за православну віру й російську народність. Честь і слава. Спасибі добрим оборонцям, що виявили правду. Предсїдатель Флоринський".

Гр. Бобрінський телеграфує: "Божевільно радий. Витаю героїв оборонців, мучеників підсудних і благородних присяглих суддів".

Олферев, бувший російський косуль і покровитель москвофілів "Сердечно витаю оправданих і оборону".

Яворський з Київа: "Цїлою душею тїшу ся ясному триюмфови народної правди. Горячо здоровлю дорогих мучеників, хоробру оборону і весь вимучений рідний край".

Олександра Ячевецька з Відня: "Здоровлю оправданих і оборонців".

Нарештї Роман Геровський з Москви: "Здоровлю мучеників — одноцуміцїв з оправданєм. Низько кланяю ся оборонї и безсторонним присяглим".

Нова військова карна процедура.

Міністерство кравної оборони видало на днях розпорядженє, що нова військова карна процедура для спільної армії і кравної оборони має ввійти в житє з днем 1 липня 1914. В двох дальших розпорядженях сего самого міністерства мітять ся виконуючі постанови що до військової карної процедури для армії і кравної оборони.

З постанов, що містять ся в обох згаданих розпорядженях заслугують отсї на увагу: Бригадові і дивізійні суди не остають в ниякій органічній звязи з командами бригад і дивізій У військових справах підлягають бригадові і дивізійні суди як власти безпосередно міністерству війни. Економія і адміністрация належать до округа інтендантури військово - територияльної. До громади судових офіцирів начисляють ся передовсім сих офіцирів, які покінчили з добрим висл.дом науковий курс для судових офіцирів і які мають досте точне знанє мов.

Допускають ся слухачі на судові розправи в міру місця. Коли можна передвиджувати надто сильний наплив публики, може управитель суду зарядити, щоби вступ був дозволений тілько за білєтами. В такім разі треба буде узглядни ти передовсім кревних обжалованого. Особам, які з причини свого фаху мусять часто бувати на розправах, може управитель суду уділити сталих карт вступу на довший час. В кождім одначе випадку може управитель суду карту таку взяти назад, не подаючи причин або оголосити її неважною. В хвили входу суду до салї мають присутні встати.

Предсїдателеви військового суду прислугує карне дисциплїнарне право військового команданта. Видатків на подорож управа армії не звертає обжалованому, котрий повинить ся добровільно на апеляцийну розправу поза обсягом гарнізонованого місця. Коли на слїдом акту найвисшої ласки кара смерти буде замінена на свободну кару, тодї треба вчислити до сеї кари час, проведений обжалованим в тюрмі від дня підписаня акту найвисшої ласки. Кара смерти через повішенє має бути виконана в мурах тюремного будинку або в иншім замкненім просторі; кара смерти через розстрілянє в місци до сього відповіднім, по можности заслоненім перед очима непокликаних. В обох випадках виконане присуду має відбути ся в присутности президента суду, військового прокуратора, секретаря, військового лїкаря і духовника.

УКРАЇНЦІ І ГР. ШТІРК.

Віденъ.

"Слявіше Корреспонденц" сголошує такий комунікат: Учера перед полуднем явила ся повна президия українського клюбу, зложена з пп. Костя Левицького, Окуневського і Петрушевича у президента міністрів гр. Штірка, щоби предложити йому бажанія в кількох актуальних справах. Передовсім жалували ся Українцї, що правительство не робить ніяких заходів, аби уруховити державну раду, проти чого президия клюбу мусить тим більше запротестувати, що правительство надуживає безпарляментарного часу до приміненя §14. також до тих справ котрі не є дуже наглі, прим. закон про полекшу для судів. Президия клюбу заявила сї відтак проти скликаня теперішнього галицького сойму і заждала скорого санкціонованя соймової виборчої реформи вказуючи на те, що приготовлене до нових виборів вимагають й так довшого часу. Вві ли українські посли вказали на занедбанє кількох важних справ українського народа як основанє українського университету у Львові і отворене загповідженних вже українських середних шкіл. В справі університету становиско правительства було-би тим більше пожалування достойне, що всї польські сторонництва з нагоди дебат над соймовою виборчою реформою заявили ся за як найскорішим полагодженем сеї справи так, що її розвязка залежить виключно від правительства. Помимо того правительство в тій справі, нічого не зробило, а признало не Полякам гірничу академію в Кракові, против чого Українцї застерегли ся, і вставило вже потрібні кредити до буджету на рік 1914—1915

Гр. Штірк відповів, що дотично урухомленя парляменту заходи уживає насамперед правительства і неузаслїднене. Правительство зробить все, щоби ввестию чесько - німецьку упорядкувати, але мірод... нїм для працї в парляменті є клич: "без чеського сойму нема державної ради". Правительство скличе парлямент в кождім разі коли буде узасаднена надія, що він буде працювати. Що-до українського університету, то в найблизшім часї розпічнуть ся переговори Правительство думає, що й ся справа, як свого часу галицька реформа — буде успішно полагоджена. Приобіцяне Українцям отворене середних шкіл в Рогатині, Чорткові і Яворові наступить після уконе з початком шкільного року 1914—1915. Галицький сойм на основі старої виборчої ординациї не буде вже скликаний, бо фактично з ніякої сторони нема тут корисної диспозициї. Виборча реформа буде в найблизшім часї предложена до санкциї, а опісля на осінь будуть розписані нові вибори.

Конференция тривала цїлого години. Президия українського клюбу рішила скликати небавом повний клюб на засїдане до Відня.

Австрийсько - російське зближене.

Австрийські газети зазначують, що в Букарештї столиці Румунії, в дипльоматичних кругах велике враженє викликала неприсутність австро - угорського посла і взагалі членів австро угорського посольства на галевім обідї, виданім в російській амбасадї в честь Сазонова. Німецький і італійський посол і решта дипльоматичного тїла прибули в комплєтї. Також на банкетї в міністерстві заграничних справ не було австро - угорського посла.

Росія приготовляє ся до війни

Царським указом зарядже-но на осінь шістьтижневі вправи резерви піхоти і інжинирських військ з років 1907-1909 в европейських і азійських губерніях. Вістка про сей указ викликала в цїлім військовім сьвітї велике здивоване. Через се покликане резерви до вправ російське військо, яке в часї мира має мілион двіста тисяч мужа, побільшить ся до двох мілионів. Військові знатоки говорять, що в се приготоване до війни. Одна російська газета пише, що неда леко вже час, в котрім прийде до армат і карабінів. Пишуть також газети, що німецький цісар Вільгельм зажадав від Австриї і Італії, щоб вони приготовили ся до війни бо між ними родна війна не минуча. Може вона вибухнути кождого дня. — Поживемо, то побачимо цїкаві річи.

Жнива в Австро - Угорщинї.

Урядовий звіт про стан засївів в Австро Угорщинї появив ся з кінцем минулого тижня Звіт про засїви в Австриї досить корисний і жнива заповідають ся майже такосамо добре як минулого року (в инших краях Австриї, окрім Галичини — урожай був доволі добрий). Що-до Угорщини, то послїдний звіт угорського міністерства рільництва є дещо користнїйшим від дотеперішних. Пшеници буде бракувати, але здасть ся, що запотребоване жита покриє монархія з власних засобів.

Стан засївів в Австро - Угорщинї.

З кінцем минувшого тижня появив ся звіт про стан засївів. Звіт про засїви в Австриї вказує досить гарні виглядн. Але мимо всего, вимінні треба буде довозити зза границї. Також звіт з Угорщини є лїпший, як з попереднього місяця. Та все таки на Угорщинї починають си жнива вже за два тижні і не знати чи збіже досить поправить ся. Пшеници буде мало, але запотребоване жита покриє набуть монархія з власних припасів.

За знесене тілесної кари в Росиї.

Комісия судових реформ в Думі предложено законодатне внесене 53 послів ріжних фракций, яке стремить до знесеня тілесних кар, примінюваних до засланців і каторжників. Тілесна кара істнує в Росиї не лише як дисциплїнарний засіб Трагічні випадки в Нерчинській каторзї, де політичні вязнї зза нелюдського знущаня покінчили самовбійством через трутину й отворене жил виказують, на думку внескодавців, конечність остаточного знесеня тілесної кари. Міністер справедливости заявив ся... проти внесеня.

Читачі й українська преса в Росиї.

До дневника "Рада" в Київі надійшов лист, котрий може як найкраще ілюструвати ту "долю" української преси, яку она має (як заявлїв проф. А. Погодін) в теперішніх часах в Росиї. Читач "Ради" пише: "Ласкаво прохаю Вас не одержанию сего мого листа, не висилати менї Вашої поважаної газети, бо в нас на Надїлї тепер переслїдують і тяжко карають за передплату українських часописий. Дуже менї важко писати Вам сего листа, та нічого не вдїєш..."

УКРАЇНЦІ В ПЕТЕРБУРЗІ.

Житє тутешньої української кольонії, яку утворюють ся з постійних мешканців і молодї — учнів ріжних шкіл, не проходить марно. Найвиразнїйшим показчиком сього являють ся одно з найстарших українських видавництв "Добродійне товариство розповсюдженя дешевих і корисних книжок", українська книгарня базар і видавничий рух який за останнїй рік прийняв розмірно широкі розміри.

"Добродійне товариство" видавнича спілка, заложена в Петербурзї в тї часи, коли на Українї не було жадної можливости видавати які будь книги писані українською мовою, до сього часу не спиняє своєї корисної роботи і з року в рік видає книжочки, які що року розходять ся по Україні.

Недавно, а власне небого два роки тому, в Петербурзї за заходами тіснїйшого гуртка засновано книгарня - базар. Ся інституция не обмежує ся випродажою лише книжок, а-ле ширше поставила і відділ етнографічний, кустарний. Правда, головним заданєм є не кустарні вироби, а поширенє книжки.

За короткий час ся книгарня завоювала симпатиї петербурського громадянства і являєть ся певним вузлом, що звязує тутешних Українців з далекою Україною.

Завдяки завізателям в книгарні можна все найти всї новини, які виходять не лише на Українї російській, а й за кордонній. Таке, відношене до дїла дає нам певність надїятись, що книгарня петербурська, не дивлячись на те, що заснована на чужині, далеко від України, все буде розвиватись і зробить ся институциєю необхідною тут і на дальші часи. Треба завважити, що книгарня тутешня не обмежує ся лише торговлею, а заложила ще й видавництво "Нашим дїтям". До сього часу видала серию ілюстрованих дитячих казочок, які мають широкий успіх на Україні і вже виходять другим накладом. Поза сими двома інституциями видавничими справами займають ся й деякі поодинокі особи і за сей рік вийшло тут кілька книжок дуже цїнних, переважно наукового змісту; "Шевченківський збірник т. І." і инші. Про видавничий рух в Петербурзї певне я ще буду мати нагоду говорити спеціяльно, а поки що зазначую се явище яко відрадне і маюче досить велику будучину.

Суспільне житє петербурського українського громадянства йде досить жваво. Особливож приємно чути про житє молодїжи, котра тут учить ся. При кождій висшій школі мають ся хоч маленький український гурток, який провадить культурну роботу і готуєть ся до дальшої працї на користь України. З розмов з деякими поодинокими особами, які мають тісні звязки з молодїжию, я принаймі виніс таке враженє, що тутешна молодїж, вільно чи невільно відірвана від України і відчуваючи сю відірваність, не покладаючи рук працює над українською справою. Приємно вражає і той факт, що гуртки сї зростають і поширюють ся та захоплюють навіть такі одиниці що прибули сюди з України цїлком зросійщеними і національно несьвідомими. Тут тілько сї люди відчувають свою відірваність і тут тілько в гуртках, в зносинах з сьвідомим елементом знаходять себе. І рідне слово на чужині ви ясть ся для них часто справдиши "Еммануїлем". З енергією і любовію сїдають по-за науку рідному слову, щоб стати справжнім товаришем того чи иншого гуртка.

"Наслїдки дїяльности молодїжи виявляють ся тепер в тих працях наукових, які ми бачимо в українських періодичних органах і окремих виданнях, а будуче дасть з рядів сих людий і багатьох професорів українських". — Сї слова сказані менї одним поважним мужем знаходять потвердженє в дїйсности.

Чи богато Українців у Петербурзї — трудно взагалі сказати, але житя викидає їх сю ди цїлими сотнями і прийняли вечись близько, можна помітити їх всюди. Майже нема такої урядової, або приватної інституциї де-б не знайшло ся на посадї Українця. Особливо же богато їх служить на міських желїзницях, трамваях і т. д. Елемент се здебільшого мало сьвідомий, зросійщений. Здебільшого се бувші жовніри які лишили ся тут ради заробітку. Умови житя служби позволяють сим людям глядьво вдуматись в те, хто вони і здебільшого се люди втрачені для України, принаймні теперь.

З одним з таких служащих, а власне з кондуктором міської желїзниці мені довело ся говорити про їх становище. Зачувши від мене українську мову він раптом змінив ся в лиці і тремтячим голосом запитав звідкіля я. Виявилось, що він тут вже давно, забув навіть говорити по своєму (хоч далї виявилось, що говорить досить добре), але думка ми все лине до свого краю

— Чи богато вас тут з України? — питаю

— О, є богацько є, тілько вже їх і не пізнаєте, всї поробились "русскими".

— Ну, а ви-же як себе лічите — теж русским?

— А звичайно, тут все руське, наука, книжки нашої ніде нема, тут сьміються, коли будеш по нашому говорити?

— А з своїми земляками, теж по по російському?

— О, вони перші будуть сьміятись, коли заговориш до них по своєму, по хахлацькому

З дальшої розмови довідав ся я, що люди сї не мають ні гуртків, ні організаций і про істнованє українського друкованого слова навіть не чули.

З одного боку умови російські, а з другого може й брак у українських діячів, які звернуть увагу на сю армію, роблять те, що сї люди все далї та далї відходять від свого. А колиб хоч трохи доложити до них рук, зорганізувати їх, дати їм змогу читати свої книги, говорити між собою по своєму то справа виглядалаб не так сумно. Всї сї служащі певне найбільше спосібний елемент, який відважуєть ся йти до Петербурга, до Сибіру, до Америки і т. д.

Автомобілї сїють смерть.

Ню-йорське "Товариство охорони доріг" виказує страшну статистику забитих самоходами людий. В минувшім році в самім Ню Йорку забили автомобілї 302 людий — в того 149 дїтий! В околицях Ню Йорку жертвою самоходів впало за той час 264 осіб!

Сараєво, 7 липня.

В місті спокій, стан облоги навіть дальше. Н. Габрінович, що допустив ся замаху бомбою, буде покараний десять літною вязницею, убійника архикняжої пари Прінціпа жде кара смерти. Одначе з огляду на молодий вік (має 19 лїт) Прінціп здасть ся буде також покараний десять літною вязницею.

Віденъ, 4 липня.

Архикняжі дїти дізнали ся про страшну смерть родичів в недїлю вечером о год. 7-мій. Бідні дїти розплакали ся, а тїтка, графиня Хотек, зімлїла.

Сербське правительство окремим офіціяльним письмом дає вислів жалеви по причині морду в Сараєві. Заряджено шість тижневу двірську жалобу.

СМІШНЕ.

Між циганами.

— Тату, я знайшов рукавичку.

— Ну, що тобі по одній рукавичці?

— Коли на другій той пан ще сидить.

Пяний, а голову має.

Пяному впала шапка з голови а він дивить ся на неї та каже сам до себе: Не дурний я тебе здоймати, бо як здойму то самий впаду а ти мене не здоймеш! Сиди до лїдька в болоті.

Такий спосіб.

— Де ну, кумо несете когута? — на продаж?

— Але де там! Несу до г... дикикара, щоби зрихтував! Десь перше все будив нас о 4-тій годині рано, а тепер як захопив ся тай піє аж о 6-тій годині!

У військовім шпитали.

Лікар: Чи є що нового?

Підофіцир: Пане штабсарцт, мельдую послушне, що нічого тілько в ночи вмер той капопір, що то вдавав хорого, аби з війська викрутити ся.

На залїзничій дворци в Росиї.

Офіцир (питає жовніра): Чи сей поїзд до Полтави чи до Одеси?

— Так точно, ваше високоблагородія! — відповідає скоро вояк.

Мала ріжниця.

Батько (до дочки): Що, ти, 15-лїтна дївчина, а хочеш віддаватись за 50-лїтного старця і перебути з ним цїле своє житє?

Дочка: Нї, лише піле його житє...

Слово — гроші.

Один богатий та дуже скупий банкир тяжко занедужав і, почуваючи, що вже не вийде з тої хороби, покликав до себе свого приятеля і спільника, богатого купця.

— Друже мій, — сказав він: — не маю я ні роду, ні пліду і нікого близького; ніхто мене не любив, і я нікого не любив. Тебе одного я поважаю, бо ти мені ніколи лиха не зробив. Ти людина чесна, слово своє держиш твердо, і тобі я вірю. Нікому я не хочу лишати своїх гроший, що збирав усе своє житє. І тобі їх не лишу, бо ти богатий. Прошу тебе: ось усї мої капітали. — як умру, то поклади їх менї в домовину. Нехай вонї добре ліже зі мною у землю.

— Чудне бажанє... — здивував ся приятель.

— Нехай воно буде чудне, а се моя остання воля. Обіцяєш менї, що зробиш як я хочу?

— Та що-ж? Нан буде так.

— Гляди-ж, друже: я знаю, що твоє слово дороже за гроші.

— Добре, обіцяю — сказав приятель, поклав покійникови свого вексля на всї його капітали.

— Мій вексель — все одно, що гроші. — міркував він...

НЕ ЗАБУВАЙТЕ, ЩО У ВІННІПЕГУ Є ТЕПЕР ВИСТАВА ЕКСГИБИШИН!

Коли хочете побачити найкрасші роди худоби, коний і решту річий, що інтересують нас живо, то не відкладайте нагоди звидїти "ексгибішин" а йдїть нині.

Вистава буде тревати ще лише кілька днів, то памятайте, що будете жалувати потім самі на себе, що опустилисьте так добру нагоду побачити найбільші дива теперішної культури.

ІЛЮСТРОВАНА УКРАЇНА

єдинокий ілюстрований журнал українських родин, посьвячений літературі, критиці, малярству, архітектурі, пластиці, народній штуці, театральним справам, музиці, українській мануфактурі, етнографії, і фізичному вихованю.

Містить також описи подорожий, огляди українського житя і т. д.

Ілюстрована Україна є журналом безпартийним — всеукраїнським.

Ілюстрована Україна ведена на взір великих ілюстрованих журналів, здобула собі по першім році свого істнованя велике признане серед нашого народу.

В Ілюстрованій Україні співробітничать найкращі літературні, наукові, і публіцистичні сили.

ДАРОМ БІБЛІОТЕКА ІЛЮСТРОВАНОЇ УКРАЇНИ.

В 1914 р. приступаємо до постійного видавання бібліотеки Ілюстрованої України. Зийде в тім році 4 томи бібліотеки (2 повісти 1, научна розвідка і великий альбом українського Львова).

Всї передплатники Ілюстрованої України дістають видання бібліотеки **даром**. Річна передплата $3.00.

Ілюстрована Україна виходить два рази у місяць — великими зошитами у Львові ул. Руська ч. 18.

ФІЛІЯ ІЛЮСТРОВАНОЇ УКРАЇНИ В ВІННІПЕГУ КАНАДА.

З початком 1914 р. отворилисьмо для Канади і Америки філїю редакциї, адміністрациї і експедициї Ілюстрованої України в ВІННІПЕГУ під управою п. І. Петрушевича. Всїх наших передплатників і прихильників просимо присилати передплату до філії і там звертати ся у всїх иньших справах.

Всї передплатники будуть одержувати часопись з філії.

Адрес філії:

Ilustrowana Ukraina,
590 Pritchard Ave., Winnipeg, Man.

"УКРАЇНСЬКА ХАТА"

літературно - критичний, громадський український місячник.

Заданєм Журнала "Укр. Хата" є — по можливости повне осьвітлюванє процесу ідейного, духового житя України і методою викриваня основних моментів національности, що є основою всякої живої творчости. Література займе перше і найповажнїйше місце на сторінках журнала.

Крім того "Українська Хата" обслугуючи інтереси української інтелігенциї буде відкликати ся на всї важнїйші громадські події українського і сьвітового житя, а також на розвій мистецтва (штук красних) в ріжних проявах.

Журнал "Українська Хата" має відділи: літературний — критичний — науковий — публіцистичний — мистецький — бібліографічний — і література хроніка котра буде занотувати всї новини українських видань.

Журнал виходити ме при кінци кождого місяця, розміром не менше 64 сторін друку, міцно зброшурованими книжками.

Передплата до Канади виносить: на рік два золяри і пів, на півріч долар і пів.

Передплатити і добути журнал "Українська Хата" можна: в Головній Конторі журнала — Київ, Дїлова 4., Росія; — також: в Книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10, Австрія.

Замовляюча картка на „Канаду".

Ruthenian Publ. Co. Ltd.,
281 Fort Street, Winnipeg, Canada.

Прошу о вислану мені „Канади" почавши від

Імя

Адреса

Почта

Прошу витяти сю картку і вислати на адресу „CANADA" 281 Fort St., Winnipeg, Man.

EDELWEISS BREWERY
A. W. RIEDLE, Prop.

WINNIPEG | ELMWOOD

Наш Лягер, Ейл і Портер найлутший.
Спробуйте пити *Riedle's Beer*
Telephone - - - Main 2987.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всїм знані.
Telephone: St. John 221.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Видавці: Руське Видавництво Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поодиноке число .... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації: "КАНАДА" 261 Fort Street, Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly

Published by RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address: RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

Удержавлене українських приватних гімназий.

Голова укр. клюбу д-р К. Левицький явив ся у вівторок разом з послами проф. д-р Ол. Колессою і проф., д-р Ст. Дністрянським у мін. просьвіти Гусарека задля обговореня введення в жите удержавнення приватних українських гімназий в Рогатині, Яворові й Чорткові. Ходить о се, щоб загодя видано відповідні розпорядки та о те, щоби в педагогічнім інтересі задержано по можности склад дотеперішнього збору учительського.

Міністер просьвіти заявив, що поробив одвітні заряджения краєвої Ради шкільної і соймового рішеня. Справа переведени удержавнень залягає хвилево в міністерстві скарбу. В засаді заявив міністер також свою згоду на задержане про дотеперішнього складу учительських зборів, про що рішає впрочім після краєвого закона шкільного кр. Рада шкільна.

При тій нагоді обговорено справу чинитьби дотеперішної адміністрациї українського шкільництва на користь держави. На власність держави можуть що найбільше перейти научні збори. Удержавнені гімназії будуть на разі приміщені за чиншом у найбільше пригожих до сього будинках. Краєвий Союз Шкільний не може робити держові гостинця із будинків здвигнених публичним коштом, вже тому, що він не є власником тих будинків, де досі містили ся українські приватні гімназиї.

Обговорено також справу уділеня державної субвенциї Краєвому Шкільному Союзови на вирівнане українських гімназий в другім шкільнім півроці 1913—14.

Крім сього передискутовано ще справу видачі основного розпорядку про льокацию персоналних фондів в заставних листах Анцийного Земельного Банку.

Обговорювано також загально справу університетську та вказувано на необхідність найшвидшої полагоди сеї справи.

Подаючи вісти про справу удержавнення наших приватних гімназий, слід зазначити що виєднювання внехпольських оргáнів, наче-б на основі соймового пакту, рівномірно з удержавненем одної української гімназії мало ся удержавнювати по три польські, є лиш чайною брехливою вигадкою п. (А), тим більше, що навіть рівнорядне удержавнювано польських гімназий в тих місцевостях, де станують українські гімназії, є педагогічним абсурдом та прямо дивовижею на цілу Австрию.

Гр. Бобрінський дякує...

Коли зараз по скінченю процесу проти Бендасюка і товаришів о головну зраду ми висказали свій погляд на значіне і вислід сего процесу політичного, стверджуючи, що запавший вирок польської лави судів присяглих з одноголосним увільненем є висловом польської думки політичної супроти держави австрійської та народа українського, — то ді майже вся польська преса з обуренем накинулась на нас, відпекуючись "московського сатани і всякого його студа, а провідний орган польських демократів посунув ся так далеко в почутю мнимої обиди, що назвав наші висновки з приводу покінченя отсего процесу — епітетом безличности політичної..."

Від тої хвилі минуло два тижні та в сім часі дещо прояснилось, так що нині зовсім спокійно можемо сконстатувати, що наші первісні вискази були зовсім оправдані і влучні, хоч як би вони були немилі для польської сторони. До сего розрахунку політичного ми є вповні управнені, бо хоч ми обжаловували ані не сиділи на лаві обжалованих ані не судили, то вже в часі процесу звертано політичне жало справи проти ідеї українства або прямо проти українського народа. Держава жадала прикорочени протиавстрийської пропаґанди в сій пограничній провінциї і тут стрінула ся з противежними інтересами польської лінії ориентацийної, що має на меті в першім ряді недопускати до загину москвофільства в Галичині, бо воно потрібне для політики польської, аби штучно годованими яничарами розбивати і слабити табор український. Ледви перед кількома місяцями довершено перемиря з українським народом в краю на области соймового права виборчого, що мало стати заворотним пунктом до порозуміня обох народів, а тут знов навертає ся польська політика в давне русло: дівіде ет їмпера!

За доказ приязни і уапани "ідейности" русофільства галицького зі сторони подвижників польської політики подякував штаб русофільський кождому по спромозі... По цьвітистій демонстрациї при улиці Баторія та відправленю шампанських оргій в хоромах "Народного Дому", здвигненого центами українського народа, віднтує амбасадор "защитніков" визначні особи польської суспільности, а в другий бік висилаєсь "старорусских" наломників до центрального правительства у Відни, аби облудним чолобитієм льояльности помєкати цісарсьне правительство для леґалізациї руссофільства в нашім краю.

Отсе перший промінь, що пробив ся з поза куліс польської політики супроти українського народа з приводу послідного процесу о головну зраду та отсего моменту не можуть спускати ока з політики.

За сим першим іде другий промінь, що сягає поза кордони держави австрійської приносячи чинитьбу сусідній державі, аби там поперти інтереси польської політики. Австрийська держава задля оборони своїх жизтевих інтересів зажадала горожанського виміру справедливости, аби не допустити до протидержавних затій, що загрожують істнованю самої держави, а польська політика моргає поза границі сеї держави та простягає руки по автономію королівства польського — як премію за "льояльність" для руссофільства в Галичині. На вазі справедливости заважили два інтереси політичні: чи тут ратувати чи там добувати? Що важнійше було для облекшеня совісти— те переважило! Інтерес народа польського поза кордоном велів не наражатись опричинам царату, чей прийде важнійша відплата.

Вимірена ориентация досягла свого союзника, так як за кілька днів львівський вердикт станув на порядку дневнім російської думи та гр. Бобрінський проголосив тут замітні слова: Незабаром російський народ буде мати спроможність подякувати Полякам за їх щирість і тоді він висловить свою подяку! Слова сі підхопила уся польська преса, як новий капітал політичний в зносинах польсько - російських, а провідний орган польських демократів, що передше так відпекував ся ориентациї польсько російської і гнівав ся на нас за відкрите сего рубця польської політики, закарбував отсю заяву на рахунок взаємин польсько - російських та лиш висказав своє невдоволене, що замість діл приходять звідтам самі слова.

Покищо є тільки "слова," котрі дають нам підставу прилюдно ствердити, що перевід процесу о головну зраду в Австриї дав нагоду виразити Полякам подяку іменем російського народа та обіцяти їм відповідну відплату.

Але годі забувати про інтереси держави австрийської, — в котрій Поляки дійшли до найширших прав політичних, а найшовши в ній захист і упривілейоване становище понад народом українським — обняли тут керму політики цілого народа польського. Чи подержала пробу безличної сії ности польська державна політика супроти загрози сеї держави, що все покладала стільки надій на вдячність Поляків? Чиж форсоване оподуманого вердикту увільняючого мав піднести силу і значіне сеї держави австрийської та се для нас питоровя капітал політичний!

Як по першім процесі о головну зраду проти Ольги Грабар, Адольфа Добрянського, Івана Наумовича і товаришів лукавала польська політика, що у "Відни достанила" доказ про мниму гравітацию усіх галицьких Русинів до Росії, так нині дякує Росия, а польська політика сама себе осудила.

Гр. Бобрінський дякує Полякам...

Нам не страшні ані Бендасюки ані їх покровителі — російські чи польські. Наша будучість в боротьбі українського народа за його свободу і права. Хоч як тяжкі супротивности стрічаємо в нашім розвою національним, то все ідемо вперед, а з лицемірством даємо собі раду!

Утеча царських агентів з тюрми.

В неділю перед полуднем випущено з тюрми обжалованих за державну зраду Бендасюка, Сандовича і Гудиму, бо польська лава присяглих сказала одноголосно, що вони нічим не провинили ся, а праця їх була зовсім леґальна. В тій самій порі втікли з черновецького арешту обжаловані за державну зраду брати Геровські до російської границі, а хоч се було в білий день, повело ся їм дістати ся свобідно за границею. Переживаємо дивні річи...

Про утечу братів Геровських дістали ми такі інформациї: В неділю рано інтерновані в черновецьких арештах Брати Геровські втікли при помочи одного зі сторожів. Само ходом дістали ся до російської границі год. 5. вполн.

Отсю лаконічну вістку треба доповнити такими подробицями: В неділю о 11 год. рано зголосили ся брати Геровські, що хочуть піти з просьбою до віцепрезидента суду Якубовича. Тюремний дозорець Йотт завів вперед старшого брата, адвокатського кандидата Олексу до кімнати віцепрезидента котрий його приняв і вислухав просьби, яка була нічим незамітна. Дозорець завів опісля Геровського знов до келії, а потім запровадив до віцепрезидента другого Геровського, студ. фільософії Григорія, але звідси відвів його не до келії, але до порожно стоячої кімнати в задній части будинку. По хвилі привів тут і другого брата. Всі три перебрали ся в приготовані убраня і опустили судовий будинок, перейшовши доволі довгий судовий коритар. Молодий Геровський заложив собі опаску на око, а старший держав при лици хусточку, якби боліли зуби. Небавком вийшли на улицю, де панував живий рух з причини дня цьвітів. Перед театром всіли до самохода і казали везти себе в скорім темпі в напрямі Добрануч до російської границі. Тут задержали ся під лісом, заплатили шоферови 100 К. і віддали йому лист з просьбою о вручене одному адвокатови в Снятині. Небавком зникли в лісі і перейшли свобідно російську границю.

Нема сумніву, що тюремний дозорець був сим, що улекшив їм утечу з "ідейних" мотивів за тяжкі рублі. Утеча Геровських викликала зрозумілу сензацию тимбільше, що має звязь з львівським присудом і випущенем на свободу обжалованих. Геровські були в слідстві дуже скомпромітовані, в процес, що мав небавом проти них відбути ся за державну зраду, був би певно скінчив ся для них застудженєм, а хто знає чи не шибеницею. Утеча Геровських є найкрасшим доказом їх вини особливо по львівськім процесі, бо якби не були проти них доказів, могли числити на таку безкарність як обжаловані і увільнені у Львові агенти праве — і цареслави.

У звязи з утечию Геровських арештовано вчера маму Геровських і жінку Олекси Геровського під замітом улекшеня їм утечі, а також редактора "Русской Правди" Цуркановича, скомпромітованого в слідстві за державну зраду.

Від 16го Червня До 11го Липня

БУДУТЬ КУРСУВАТИ ПОТЯГИ НА МАНІТОБСЬКИХ ЛІНІЯХ В ЦІЛИ

ПОПРАВИ ФАРМЕРСТВА

ПРОСИТЬ СЯ ВСІХ.

C. P. R.

Спеціальні виклади і образці для молодих хлопців і дівчат.

Товар — Худоба, вівці, коні і т. п.

Роди бурянів і всякі поучення відносячі ся до них. Будуть там побільшені, зроблені з глини, насіня бурянів як також буде давати ся лекції, як пізнавати і викорінювати бурянів.

Вистава манітобських птиць і комах. Їх значіне в рільництві, шкідливе і корисне.

Кухонна економія для жінок і молодих дівчат. Бесіди о кухарстві, шитю і иншім.

Порушаючі ся образи, показуючі розвій ростин, пукане пуплятків, різане дробу і инше.

Образець розміщення фармерських будинків і гуми, показуючий заобезпеченє будинків від грому, провітрюване, осьвітлене фармів, уживане цементу, будова доріг і н.

Інформацийне бюро. В сій карі буде значна часть апаратів Рільничої Школи. Також просимо кождого мущину і жєнщину ставити питаня відносячі ся до фармерства в Манітобі.

C. N. R.

Товар. Буде ся возити свині і вівці ріжних пород.

Фармерська Машинерія. В сій карі будуть ріжні бочки на воду (вотер тенк) ґазолінові машини, знаряди до осьвітлюваня фармів та ріжні инші машини котрих уживає ся в фармерстві, як сепарейтори та машинки.

Взорець розложеня 160 акрової фарми, показуючий ріжні шпіхлері, огорожі і т. п. Досьвіди з ріжними родами почви взятої з ріжних сторін провінції.

Вистава дробу — різане, чищене і паковане для ринку. Ця кара буде призначена для дробу і будуть в ній інкубатори і инші знаряди для хову дробу, як найновійші курники і знаряди до сортовання яєць. Також будуть ріжні роди курий.

Окази пакованя і презервованя овочів можна буде бачити в карі для домашної економії, як також буде ся говорити о знарядах ощаджуючих працю.

В карі пільних плодів можна буде бачити дзірні ріжних збіж Манітоби, як також будуть відбувати ся і лекції на тему збіжа і бурянів.

Приносіть до розпізнаня бурянів, ростини і овади.

Під управою Манітобської Рільничої Школи, а під опікою

МІНІСТЕРСТВА РІЛЬНИЦТВА ПРОВІНЦІЇ МАНІТОБИ.

ЛУМЕРА.

V.

"Тета" кобила мала вже трицять рік без одного: місьдеся того й першого року у девять день побачила соняшне сьвітло. Брикала вона, кілько брикала, а відтак — як то в кіньскім роді водить ся пішла в шлию. Зразу ходила в бричці та відтак таскала плуг. Аж під саму зиму жити прозвали її "Галеною" тай призначили під верх попови. Але прийшло ся — часи змінили ся: Кобила на одно око осліпла, а на друге ще перед тим не видiла, а він не міг уже в теплу днину возити свого черева, бо воно ані руш не братало ся з сонцем. Тай від тепер піп засиів у покою, а кобила закликла в стайни. Там вона й на ногу викалічила тай зовсім істратила свою давну вдачу. Тепер годує ся лиш самою соломою: для мене, старої коняки, і сього доста. Так жеж їсть ту солому раз попри раз: молодим гуляти, а мині старій, мовляв, за смерть гадати. Не йде вже й до шлиї, мині, старій, мовляв, час уже спочивати, а молоді най сьвіт перевертають. Її солома з ясел іде під молодих коней на стелине; се, мовляв, яйце бере ся мудрійше від курки. Підупала, сарака на здоровлю, кашляє; іспала з тіла: по ребрах міг би неначе по драбині лазити; тай красу свою стратила: щибла ліний клуб. За теж вона стате ю високенна під саму стелю: не з будь якого роду.

На другий день по розмові попа з Аницею, зайшла зміна в дотеперішнім житю кобилячім: досьвіта прийшла Аниця з батогом. Заки Петро, попів наймит, пішов до колешні, та вивіз Галену та запріг до старого воза, Аниця вимучила через руки з попа лева, сіла на віз, узяла вважки в руки тай займила. Сухоребра Галена неначе чобана пішла: її зад пересував ся з боку на бік. Мухи роєм кинулись на неї, а вона спустила вуха та лиш хвостом іноді махне гей від нехочу. Принесла ся якось перед Іванову хату, стала тай дожидає, заки ґазда вийдуть із хати та примістять ся на возі.

Аниця виводила Івана як старця: лице його почорніле застелило ся сивими пишками очи запали ся, ноги не служили а до того Аниця одягла його в старий діравий сардак, підперезала перевеслом із околота тай веде босого. Сама Аниця наче його донька (лиш трохи трохи поблідла) убрала ся в новий, великодний сардак, у перемітку тай у чоботи (усе своє, придане). Чоботи, правда, не були лишень її, але Іванові. Через літо вони дурно стояли, за те в зимі ішли або на Аницю, а тоді Іван дома сидів, або на Івана, а тоді Аниця в хаті лишала ся. На возі — Аниця за погонича сіла з переду, а Івана примістила із заду. Він у половині сидів, а в половині лежав: ноги його були накриті старою веріткою.

Гонить Аниця сліпу кобилу; кобила сопе як три міхи, шпотає ся та ступає непевно, як коли-би земля мала під нею провалити ся. Бо то воно не штука говорити: сей іде сліпою кониною, той іде сліпою кониною — але як іде? Тут треба в сліпу кобилу перекинути ся та пізнати, що вона собі гадкує. Отож вона йде, нічого перед собою не видить, лиш темноту й темноту тай здає ся їй, що вона десь на конець сьвіта зайшла, що далі вже землі не стає. Так вона заки ступить, то все трібує, є ще земля, чи вже ні? Отак кобила випробувала, що земля є аж за село, а тут — западає ся; тож она не богато гадаючи бере тай стає;—от уже — міркує—відїхалам своє. Та тут Галену як уперезав батіг по крижах, то на нїй аж скіра стрясла ся: не знала, дурна конина, що тут не земля западає ся, але гора починає ся, так треба спускати. Аниця піймала пінко вважки тай держить, аж подає ся назад. Кобила — штульґук, звернула з дороги тай берген в овін! І ні гадки вставати: наткнула ся мордою на траву, тай гризе, аж грузею заїдає ся. Що Аниця бідкає ся, що вкає, що січе кобилу — ані суди Боже! Скочила вона до крайної хати, упросила добрих людей помогти: здоймили "Галену" на друках тай гайда в божу путь; Аниця вже не сідала, але вела конину в руках. Отже їзда не дуже борзо йшла, бо Галена тягне, кілько тягне, а нараз стає собі як молода на весілю, робить із себе кавулю, агинає шию в бік, дістає мордою аж до задної лопатки, гризе тай клацає зубами. Дарма, що до міста була не сповна миля, вони приїхали там десь в обід.

У місті майже нічого не зорудували в хосен Івана, а тільки довідали ся, що за лева ліку не найти. Лікар узяв за оглядана 70 кр. тай записав рецепту. Аниця гадала зразу, що то ліки, що ту карітку має Іван проковтнути тай запитала ся лікаря, чи то з хлібом із Ґети, чи з водою випити. Але як їй лікар роз'яснив, що се — каже — лиш такий квіток, а на нього в аптиці ще треба ліки брати тай то ще за них заплатити, тоді Аниця привела Івана д возови, посадила його з заду, сама сперла ся на полудрабок тай трохи не з плачем проговорила: "Я цего надіила ся: скоролін справляне, то вже воно щось не так. Єму, бачу, мало, що в него каса позичкова, але ще хоче з кождої хати по дві місці на якусь нові читарню."

Із сею читальнею, що за неї набилює Аниця, отак було: Жалував ся раз піп перед попадею, що таки вмру, каже, з нудів. Тож попадя нарадила йому, щоби заклав у селі читальню, то все буде в селі розривка. Піп зараз таки в неділю оповістив у церкві, що най кождий мужик зложить по 20 кр. то заведуть собі читальню, дуже хосенне діло і Богу миле. Одначе згоді покинув ту гадку — раз тому, що в тілі ходити би, а друге: відрадив йому дідич.

VI.

Вертаючи до дому, Аниця не втерпіла тай повернула на друге село до знахарки. Знахарка, славна баба при колоні на цілу околицю, обізріла Івана тай запитала ся про причину слабости. Іван було хотів говорити та Аниця не дала: "Ви каже, мовчіть, я сама. Вони в мене маломовні, так уже, бачу, з маленьку. Слабі вони й до роботи й до бесіди не говіркі."

Тепер Аниця стала розповідати гет усе від свого подружя. Скілько раз і Іван хотів до бесіди своє слівце втрутити, то Аниця все казала йому мовчати, а сама до знахарки приповідала: вони в мене маломовні.

З тої бесіди довідала ся знахарка, що Аниця віддала ся за Івана тому, що її кревні радили, бо парубок — казали — їй не лучить ся, а за вдівцем дасть Біг, може й чого доробить ся. А Іван — маломовний він тай слабий до роботи — тілько робить, що знемагає раз у раз. Та Аниця й на се не жалувалаби ся, але в них є хатчина тай поміречок, то не тілько сього хісна, кілько короводів за податки. Давно вже Аницю гадки збірали на службу: так же жаль покидати — усе: хоч маломовні та щире в них серце. На щастє дітей у них нема. Та хоч вороги й підоймають їх на сьміх, що се дядя з донькою жиє, хоч гірко їм хліб приходить, то вона все собі не міркувала би, лиш коби не слабість. А то й оноді — тут Аниця розповіла за таргани.

Знахарька вислухала все до чиста, тай: "Не бійте ся — каже — воно перейде. Це підай на пропасницу заносит ся, але — Бог помилує, перейде. Нате вам це зіля, киньте пушку до окропу тай дайте на ніч напити ся — на поти. А я би вам, любко, таки радила на службу, тепер однако далі по роботах, у нашого професора нема наймички, там би вам було сьвяте жите."

Іван та Аниця згодили ся: повернули до професора тай за тиждень Аниця мала прийти на службу.

VII.

Минув тиждень, Іван по подвірку похожає... ба ні то так було:

Сонце стояло над заходом. Осьвітило жовто Іванову хату, Іванів пліт, Іванове паця тай Івана самого, що сидів на присні так сокотив паця, аби до хорім не забігло. "Ти — говорив Іван до пацяти — пасе ся чемно, тай не будь пацям: не пхай ся, де тебе не проси."

Аниця за той час віднесла попови пшеницю. Се за кобилу тай за того лева. Аниці лучила ся добра служба, тому Іван віджалував пшеницю.

Та з попом не легка справа. Він як учув, що Аниця задумує, так таки трохи не сказив ся. Тай має за що: тут Аниця присягала що відробить та на толоку ходити ме, а то — приносить збіже. Він прямо не міг сього порозуміти: "Як таки? плакала, благала, тай обдурила! Гей люде добрі, деж ту уже правда на сьвіті?! Тут на белвешно хтось проти усего сьвятого бунтує нарід, а він без того дикий!" Дарма, що літо: отець Кабанович виготовив на ту тему допись до "Діла". Не забавки вийде.

Дістала там Аниця, що дістала, але збіже лишила тай вернула ся до дому. Застає Івана на присні. "А що казав він?" А щож би? Казав, каже, що мужик крутнев жиє." "Неправда! Не крутнев мужик жиє, а знаєш чим?" — "Чим? Хіба правдов!" — "Де там правдов! Ні правдов, ні — крутнев мужик не жиє — а знаєш чим?" — "Чим?" — "Лумерами! — коли хоч знати". "Як? Якими лумерами?" "Такими!" "Що це ви вігадуєте? Якими лумерами?" "А ось як: кождий мужик має девятеро лумерів. Перше лумеро — мужик оре; друге лумеро — мужик волочит; третє лумеро — мужик сіє; четверте лумеро — мужик жне; пяте лумеро — мужик вяже тай звозить; шесте лумеро — мужик молотить; семе лумеро — мужик віє; осьме лумеро — мужик несе... ба ні! гидно: тут знов інакші лумера: перше лумеро мужик несе.., третє..., та цих, мой, таких лумерів, що звізд на небі, що піску в морі!"

ІВАН РИЛО.

Не для слави — але для людий.

Я вже з роду такий удав ся, що ніколи не вірив ні в жадні відьми, ні в чаріванні, ні в опирі. А від коли пізнав я Івана Рила, від тоді починаю вірити. Ви лиш послухайте, що за штукар той Іван Рило; він умів в усяку твар перекидати ся. Дивите ся на нього, так він чоловік, як і другий: аж нараз гоп! і стане вам або свинею, або псом, або заяцем, або чим. Се я не вірив би другому ніколи, але видів сам на свої очи.

Був раз Іван Рило там, де роздавали. Посходили ся люде, балакають тай ждуть, поки будуть роздавати. Тай Іван Рило поміж ними став і собіж балакає. Такий Вам чоловік, як би перший лішний. Аж починають роздавати. А наш Іван Рило, як тільки се поміти, то зараз же випрямив ся наче та тополя, став грубий та розкішний—ну: просто в годованого кабана перекинув ся, ось - ось не рохкає. Тай грубим голосом гукає наче віл: "Проступіть ся!" розтручує людей тай пхає ся поперед усіх, щоб йому першому дали. Другі люде його спиняють, угонкують: "Не пхай ся — кажуть, Іване Рило, зроби й другому місце." "Ага! огризає ся Іван Рило, достоту, наче той пес, ще й зубами клацне — чому мені другий не робить місця, але я маю кождому робити?!"

Але був раз Іван Рило там, де треба було давати для загального добра. Люде одні стоять, другі сидять тай балакаючи дожидають, коли прийде на них черга давати. Тай Іван Рило межи ними. Стоїть у гурті поміж людьми такий, якби перший лішний чоловік і собі балакає. Аж прийшов час, що треба давати. Люде витягають мошенки, лічать гроші тай дають, де треба. А наш Іван Рило хить! звив ся в клубочок, став такий маленький як котик, присів хвостик тай варкає. Відтак хильцем — назад і все назад тай став собі в заду поза людьми. Другі його всповіщають: "Приступи ся — кажуть — Іване Рило, наперед дай і ти що!" — Іван же Рило помаленьку суне ся задом до дверий тай бренить наче та мушка від осінь: "Пустіть мене, люде добрі, я не маю. Мені ніхто не дає тай я не маю другому що дати."

Недавно счинив ся по селах заколот. Наче в тім вулию, що димом зайде, — такий рух по селах настав. Вяжуть ся люде в товариства, беруть ґазети, голосують на послів, роблять віча. Тай Івана Рила беруть поміж себе. А він ходить наче та блудна вівця. Що до нього говорять, то він одним вухом вислухає, а другим пустить. Що йому кажуть робити, він не зробить, що його запитають, він не знає. Обступлять його бувало, його сусіди тай приятелі, просять його тай кажуть: "Читай, Іване Рило, ґазету!" А Іван Рило спустить вуха, загне хвіст під себе тай: "Моя хата — каже з краю. То не в нас." "Упиши ся, Іване Рило, у наше товариство." "Я, бачите, я — не те"! — зеотить Іван Рило, — "Будь ласкав, Іване, дай який феник до нашої спілки." — "Я не те..." — Ходи, Іване, голосуй ураз із нами."— "Я не те тай я не те..."

А як тільки люде проступлять ся, тоді Іван Рило піднесе хвіст, насторощить уха, абицкає ся тай летить просто до отця Кабановича, а потому до пана Дерешкірського.

Отець Кабанович зараз же й читає Іванови Рилови як із книжки: "Чуєш, Іване Рило, вийшло таке право, що маєш собі взяти дещитак метрик і ще одну метрику. На кожду метрику треба тобі штемпля по 3 леви й по 42 і пів крейцара. — Іван Рило розвязує мошенку, витягає гроші, платить. Лишило ся йому ще 3 кр., а він і ті дав на сьвічку.

Але приходить Іван Рило до пана Дерешкірського, несе шапку ще від вулиці в руках. Виходить проти нього пан Дерешкірський тай витають ся оба. Іван Рило цілує пана Дерешкірського в руку і в коліна, а пан Дерешкірський Івана Рила в голову і в писок, лиш не цілує, але бе, аж лоскот іде. Паде Іван Рило на коліна, а пан Дерешкірський йому кости вне. "Слухай, худобино — верещить пан Дерешкірський — маєш дати на мене голос!" — "Слухаю, вельможний пане! — пищить Іван — дай вам Боже панован!" — Іде тай голосує.

Та се все ще байка, се хоч дуже людям не шкодить. А ось Іван Рило має одну таку прикмету, що вам волос дубом стане, слухаючи про неї. Іван Рило вміє в людей ускакувати. Отак стоїть який чоловік, а коло нього Іван Рило. Нараз Іван скочить і лишає ся тільки сам чоловік, а Івана Рила вже коло нього нема, бо бачите, вскочив у нього. Поверхи по тім чоловікови не пізнати: який був, такий і є, але говоріть до нього слово, так і пізнаєте, що Іван Рило у нім сидить, бо зараз зробить із нього або свиню, або заяця, або яку иньшу скотину. Та вскакує Іван Рило у людей тоді, коли ніхто не видить: у ночи, або коли. Тай нещасливий же такий чоловік, що в нього Іван Рило ускочить!

Злибають ся раз на ярмарку два давні знайомі, Петро тай Семен. От Петро питає Семена: "А що, як вам живе ся? Сходите ся ще й тепер до читальні? читаєте газети!" — А Семен зирк на бік, затряс ся як зівялий листок на вітрі тай ледви чутно шепче: "Потихоньки, бо онде отець Кабанович стоїть"! "Та що, що стоїть? каже Семен, — він собі стоїть, а ми собі стоїмо." — "Ну, знаєте — лепотить Семен — він усеж священа особа, а ми прості люде: страшно!" — Петро хотів йому щось на те вповісти але Семен чмихнув і слід за ним застиг. Петро счудував ся: "Іґі! — міркує — а сьому що стало ся?" — А щож би стало ся? Іван Рило ускочив у нього тай зробив з нього заяця.

Або здибав ся раз Грицько з Ахтемієм: привитали ся тай Грицько зачинає до Ахтемія: "А що, куме Ахтемію, вибори за плечима, треба щось гадати". — А Ахтемій ні звідси, ні звідти і мов з пістоля відгрізав: "Наплювати мені на ваші вибори! Ви мені заплатите? Не хочу я вже з вами вести товариство, я собі таких найшов, що мені за кожде слово гроші дають!" Тай щез. А Грицько тільки сплюнув: "А сьому що за бóска воля?" — А щож, як не Іван Рило, що в нього скочив тай свиню з чоловіка зробив.

Сими часами Іван Рило дуже бушує поміжи нарід. І ходить він поміжи люде, як день так ніч, та все міркує в кого би вскочити. Особливо в часи виборів він має велику міць. Стережіть ся, добрі люде, Івана Рила, бо він як та мушка в око впаде, так він у чоловіка вскакує.

Dr. G. KALICHMAN

Лікар дипльом. в Австрії, Росії, Німеччині і Канаді утримує приватний руський шпиталь і аптику при 453 Selkirk Ave. в Вінніпеґу. Лічить за дуже уміркованим винагородженєм так в шпиталю, як і доходячих хорих на всякі недуги внутрішні, жіночі, хірургічні, очні і ушні. Скоре і ґрунтовне лічене хорôб секретних (венеричних) найновійшими методами 606. Лічене електричною силою. Висилає лікарства на кольоні по одержаню завдатку. — Шпиталь поміщено і офіс:

453 Selkirk Ave. Phone St. John 1772. Winnipeg, Man.

Всячина.

НОВОЧАСНИЙ РОБІНСОН.

(Новий "первісний чоловік" — Добуванє огня. — Ловля риби без вудки. — Спійманє медведя. — Відношенє диких звірів до чоловіка. — Образ намальований соком ягід).

Рух, котрого кличем є "просте житє", все сильнійше розростає ся і в Европі і в Америці. У прихильників сього руху не все одні і ті самі стремлїня. Одні з них бажають уздоровити сучасні і грядучі покоління введенєм в житє спартанського ідеалу виховання. Иньші руководять ся ідеями Руса, Толстого, Рескіна. — Сими днями отворено у Льондоні цілу виставу "простого житя". Тут можна бачити ріжні види матер, взори простої і гігієнічної одежі, ріжні прості страви і т. д. Комфорт ослаблює і виніжнює тіло. Не зважаючи на процвитанє в Англії спорту і рухавки, нація замітно слабне. Шпиталї і клиніки не знаходять потрібної скількости братів і сестер милосердя для заразних відділів. Нездоровий организм схильний, як звісно, до заразн. Над сим явищем застановляють ся в Англії яко над поважним і грізним симптомом.

Серед численних проб, яких ціль — відродженє первісної сили в сучаснім людстві, особлившою сьміливостию відзначає ся експеримент, зроблений недавно одним Американцем, Джосефом Нульсом. Нульс роздягнув ся до нага і виправив ся в дикі ліси на півночи держави Мейн. На перший раз він назначив собі двомісячний речинець і запевнив, що через той час буде шукати для себе поживу і одіж в лісах. По двох місяцях він верне в сьвіт сильним і здоровим чоловіком. Свою пробу відбув Нульс в осени 1913 р. Тепер вийшла його книжка - відчит про ту експедицію ("Один в пустини"), яка викликала загальну сензацію.

Прибувши в ліс, старав ся Джосеф Нульс передовсім розвести огонь. Все в лісі було [illegible], але Нульс [illegible]. Він зробив собі [illegible] [illegible] [illegible] Нульс [illegible] від него патичок завер[illegible] ся за свої [illegible]. Вислїдом довгої праці була іскра. Нульс перенїс її на купку хворосту і так розвів огонь. Тепер треба було постарати ся о якесь помешканє. Наш первісний чоловік встромив в землю в певнім віддаленю від себе два кілки з роздвоєними верхними кінцями. Поверх них положив поперечний кілок. Спать його хижі була готова. Кілки обложив з боків і з заду галузєм, мохом та корою; передна сторона була відкрита.

Огонь піддержував безнастанно. При нїм не чув найменшого холоду. На огни варив собі їду. Врешті йому приходилось живити ся і сирими куропатвами.

Огонь заступав Нульсови сокиру і пилку. При помочи огню зробив він собі також перше оружє — лук. Зразу живив ся новий Робінзон виключно ягодами. Пізнїйше він постарав ся о рибу і мясо. В недалекім потоці була гребля бобрів. Він перервав її і обнизив уровінь води. На мілині зібралось множество форелів. Відтак наставив самотряску на медведя. Він устроїв її в виді ями з падаючим накритєм. Медвідь злакомив ся на приманку і впав в яму, а Нульс убив його дубцем. Відтак здер з медведя скіру при помочи острого камінчика. Нульс кромі найбільшої конечности вистерігав ся врештою убивати звірят. З ними волів він жити в дружбі. По його словам нема ані одного звіряти в пралїсах, яке не бажало би нав'язати близших зносин з чоловіком. Не треба лиш звертати на нього уваги. Йдіть своєю дорогою, робіть своє дїло, а звіря прийде само до вас, певне цікавостию. Ходячи по пралїсі, Нульс уживав переважно стежок убитих звірями. Компасом був для нього мох, котрий росте звичайно з північної сторони дерев, де більше тїни.

Дуже є цікаві образи і сцени лісного житя, котрі Нульс зарисував на березовій корі при помочи згуслений патичків. Він малював і красками. Кисту спорядив собі з волося медведя. За краску служив йому сок з ягід.

Лїсний воздух і ручна праця подїлали на здоровлє Нульса дуже корисно. Коли вернув домів, виглядав так: його скіра була жовта, як у Індійця. Волосє і довга борода були в неладі. Верхня часть його тіла була прикрита медвежою скірою, бедра скірою оленя. В руках в нього був лук стріли, а також ніж, зроблений з рога оленя.

ВИКОПАНЄ ТІЛА НАПОЛЕОНА І.

(На основі неоголошених досі документів)

Було се на острові св. Олени д. 15. жовтня 1840 р. Викопанє тіла Наполеона І. розпочато в ночи, серед [illegible] і у[illegible] дощу, під контролею англійського капітана. Між французькими вісторучниками знаходило ся [illegible], що перед тим товаришили прогнаному цісареви на заточенню; деякі з них брали участь перед двайцятьма літами в похороні. Довкола о год. 9 рано робітники усунули чотири дошки, що забезпечували тіло і з останньою вийняли цинкову плиту, уміщену в віку так що через отвір можна було побачити померлого цісаря, начеби за легкою заслоною. Шовкова, натопана материя, що творила підбите віка, обірвала ся і лежала на тїлї. Лїкар забирав ся якраз до того, щоби и усунути і взяв легко за її конець, починаючи від ніг, коли нараз дрож переляку перебігла присутних: труп, начеби під впливом нервового дрожаня, поруцшив ся.

Коли перейшло перше враженє, лікар почав шукати за причиною сього незвичайного явища і ствердив, що причиною був наглий доступ воздуха під шовкову заслону, котрий випираючи звідти легкі гази, впровадив окрите в фалистий рух. Тїло цісаря і лице, помимо того, що лежало в вогкій земли, було добре заховане. Могло видавати ся що Наполеон спить. Тільки ніс в насаді був непомітно надломаний. Борода була покрита легким пухом. З поміж отворених трохи уст було видно кілька незвичайно білих зубів. Се робило враженє легкої усьмішки. Одіж, білі штани, лента почесної легії, все було зовсім неушкоджене. Між колїнами стояли дві срібні посуди, в котрих містило ся серце і внутренности померлого. Ліва рука сперта на грудях виглядала як жива: так її уложив перед 19 літами генерал Бертран, цілуючи її перед замкненєм домовини. І нині повторив свій поцілуй, скропивши руку улюбленого цісаря сердечними слїзми.

Як жид продав хлопови свою жінку.

(автентичне).

Такого дива певно ще сьвіт не чував, яке сталося в Більчу Золотім. Є тут шинкарем Жид Мортко Раппштайн. Тепер він вже старий і числить до 70 літ. Дня 11. грудня м. р. зайшов до нього згінник з Мишкова Остафій Романюк, щоби напитись могорич з тими людьми, у котрих купив свині. Мортко кепкував собі з свинячого купця тай каже до нього: "Як ти купець, то купи у мене мою стару жінку." Романюк зачав годити ся з Жидом за Жидівку і по довшім торгованю згодив і прибив за 100 корон. Виняв гроші і при свідках заплатив Морткови за жінку. Коли Мортко взяв і сховав гроші, згінник пішов в село, найняв фіру і заїхав перед корчму, щоб забирати куплену Мортчиху з Більча до Мишкова. Мортчиха видїла, що хлоп не жартує та втікла з дому до своїх дітий і там сховала ся. Діти позбігались до тата, зачали кричати і сваритись на тата, що продав маму на старість, а хлопа зганьбили. Купець був впертий і не хотів від купна відступити, а вимагав заплачених 20 корон відступного, хотїв на Жидівці заробити, бо якось на свинях не повело ся. Жиди не згодили ся. Згінник поїхав до дому, а на другий день знов приїхав по Мортчиху. Вона втїкла з дому знов а Жиди позбігались і не хотїли дати Жидівки, а купця нагнали. Купець зголосив цїлу справу в жандармерії і у війта, котрі в канцелярії списали протокол з Жидом і хлопом, а цїлу справу віддали до суду в Борщеві. В селі великий сьміх з старого Мортка і його жінки а в Борщеві судиї ломлять собі голову над таким ярмарком і здаєсь віддали цілу справу вищому судови, щоби сей найшов параграф на людське купно і продаж. Жид і хлоп потерпають, але Жид найбільше боїть ся рабіна, котрий певно не похвалить його за продаж жінки гойови. — Що дальше буде, напишемо пізнійше.

Принятє "кавалірів".

Перед десяти роками, в році 1903, рішили дівчата в селї Екозін в провінції Геност в Бельгії, відновити давний в потім покинений звичай уладжуваня підвечірків для "кавалірів" в другий день Зелених сьвят. Торжество відбуло ся в той спосіб, що всіх кавалірів які в тим дни зїзджали до Екозін, відпроваджувано з двірця до ратуша і там вписувано їх імя і назвище в золотій книзі, почим впроваджувано їх до салі, де угинали ся столи від "єстрія і питїв". Предсїдателька союза дївчат мала торжественну промову до кавалірів, відносячи в ній прикмети і приємности супружого стану, почім сїдало цїле товариство до споживання божих дарів. Дївчата послугували кавалїрам. Родичі і взагалі старші дискретно усували ся. Підчас пиру кождий кавалїр вибирав собі дївчину, яка подобала ся йому більше з всїх і по пирі просив її на прохід. Вислїд сего торжества був, кажуть, дуже добрий. В 1903, році заключено 14 супружеств після сего торжества; в 1904 році вже 17, в 1905 лише 8, а то тому, що день був поганий, холодний і дощ падав без перестанку. Але за те в слїдуючім 1906 році заключено 22 супружества, в 1907 24, 1908 також 24, в 1909 — 22, 1910 — 20, 1911 — 18, 1912 — 21, вкінци в 1913 лише 13, а се ізза генерального страйку. Сього року виступила до борби конкуренция. Именно в сусіднім селї Ронкір рішено також уладжувати підвечірки, але щоби не виглядало, що се "малпованє", мешканців села Екозінес с підвечірки уладжувати будуть кавалїри, а не дївчата і сими днями розіслано запрошеня до всїх громад в Бельгії, щоби зїхали ся дївчата на Зелені сьвята в Ронкір.

Любов як недуга.

(Один учений шукає за бацилєм любови — "Затроєнє" нервових осередків).

Один льондонський учений виявляє, що на любов можна занедужати так само, як на дифтерію або холеру; не знайдено лиш досї на жаль бацила любови. Вже Плято оповідає про одного чоловіка, котрий вмер з любови і пристрасти; він сам не бачив його, але фільософ Емпедокль був притім, як секціонували тїло тої жертви нещасної любови. Бо лїкарі хотїли знати, чого бракувало чоловікови, котрого недуги, як довго він жив, не могли означити. І що знайдено? Серце чоловіка було від огню спалене, печінка наче від диму окопчена, легкі висушені. І наново лікарі прийняли фільозофію до переконаня, що житє чоловіка буквально знївечив огонь пристрасти. Англійський учений, котрий повторює сю сумну історію недуги, каже дальше так: "В однім з останних чисел одної італійської лікарської часописи читаємо, що др. Ф. Барет є того погляду, що любов се затроєнє нервових осередків. Те затроєнє впливає лихо на систему обігу крови, передовсім, коли недужий є ще молодий. Ся думка Барета пригадує нам історію, яку оповідає Гален про одну молоду дівчину, котра в домі своїх замужених родичів на очах видала, і диагнозу, яку сей славний лїкар поставив. Коли він на перший погляд прийшов до переконаня, що тут розходить ся лиш о любовну пристрасть, взяв пронирний лїкар пацієнтку за живчик. Тому, що Гален був тоді молодий і гарний, став живчик дівчини зараз так сильно бити, що учений не мав вже найменшого сумніву про рід недуги... Др. Барет перевів богато докладних аналїз крови залюблених людий і знайшов що в такій крови знаходить ся далеко більше кровних тїл, як в крови нормального чоловіка. Коли не усуне ся вчасно сеї білокровности, то можна легко дійти до тяжких нервових недуг, а навіть до божевіля, не згадуючи про се, що такий чоловік є також схильний до чахотки. Найвисший час — думає Барет — щоби люди поступали з любовію так само як з иншими недугами і щоби примінювали особливе "лїченє любови". А де яке?...

Ось тут як-раз трудність! Бацила любови, як сказано, ще не винайдено, отже не може бути також бесіди про охоронне щепленє (а хоч і заведено би його, то і в сїй области знайшли би ся певно противники щепленя)". Правдоподібно ще ніяке средство до поборювания любови, описаних Овідом в "Ремедия аморіс", не вилїчило залюбленого; прецїнь найбільша трудність лежала би у тім, що пацієнти, недужі на любов, звичайно не хотять бути зовсім вилїчені.

Продовженє людського житя.

Професор Мечніков, співробітник паризького інституту Пастера, намагав ся від давна пізнати причини передчасної старости людий. При обсерваціях, які він робив, побачив, що довгота житя звірят є відворотно пропорціональна до довготи грубої кишки т. зв. всі звірята, котрі мають сильно розвинену грубу кишку — коротко живуть, коли і противно, инші звірята, як пр. птиці, котрі не мають грубої кишки, можуть доходити до пізної старости. Се навело Мечнікова на думку, що бактериї в кишці є причиною передчасного занепаду нашого организму. Именно бактериї, котрих дістає ся до организму, після останних обчислень 128 000,000,000,000 денно, продукують отруї, які є причиною нашого короткого житя та недуг нашої старости. Справді удало ся одержати з продуктів гнити бїлковини спричиненого бактериями токсини, котрі вже в малих данках, сейчас убивали малі звірята, на яких роблено досьвіди. Також стверджено факт, (при помочи лабораторийних досьвідів), що деякі з тих продуктів гнити є в дїйсности в грубій кишці. Мечніков робив досліди з одного чорсю подаваною в малих дачках з фенолем (карболева кислота). Вже по кількох тижнях помітив він у своїх дослїдах, що виступили всі дегенерації артерий, нирок, печінки і т. и. — те саме, що виступало у старців. По ствердженю сего факту, робив досліди з індолем та иншими продуктами, які находимо в кишках. Індоль є одною з повільно ділаючих отруй, які спричинюють знані явища старости. І так спричинює вона склерозу (зва ниже бічок) т. зв. артеріосклерозу, хронічне запаленя нирок, коротко кажучи викликує всі прикметні старечому занепадови явища.

Чого ж властиво хотїти ся, якого ужити способу, щоб поборювати продукцію таких отруй та запобігати старечій дегенерації?

Заснований 1900.
ДР. МОРДЕН,
Дентист,
котрого зарид сеї часописи рекомендує Сотки людий скористали з нагоди зниженя цїни за направлюванє зубів.
ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.
Ми закладаємо золоті зуби по 5 дол.

Тягнемо зуби без болю.
Маємо приряди за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.
Наша адреса:
482½ Main Str.,
Realto Block,
Winnipeg, Man.
ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

Важні постанови приписів на канадийських північно - західних земель.

Котра будь особа, що є головою родини, або будькотрий мущина, що має скінчених 18 літ, може взяти гомстед чверт секції, партієних земель в Манітобі, Саскачевані або Альберті. Аплікант мусить явити ся особисто перед Домініон Ленд агентом, або в місцевого агента дотичного дістрікту. Вибір через заступництво можна полагодити в кождого агента на даних услівях, з батьком, матерю, сином, дочкою, братом, або сестрою тогож гомстедовця.

Обовязки: мешкати шість місяців і управляти фарму кождого року 6 місяців протягом 3 літ. Гомстедовець може мешкати девять миль в віддаленю свого гомстеду на фармі, що найменше 80 акровій його посїданя, або його батька матери, сина, доньки, брата чи сестри.

В декотрих дістріктах гомстедовець, добрих обставин може купити одну четверту секції, що прилягає до його гомстеду. Цїна 3 дол. за акер.

Обовязки: Мусить мешкати кождого року 6 місяців до 6 літ, почавши від дня взятя дарчого гомстеду, виключаючи час, в котрім старати ся треба о патент, виробити 50 акрів.

Обовязки: Мусить мешкати кождого року 6 місяців через 3 роки, виробити 50 акрів і побудувати дім за 300 долярів.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Тому, що кваси перешкаджають процесови гниття, Мечніков поручив споживати бактерії молочного квасу (кисле молоко). Одначе тим не розвязано зовсім сего проблєму. В богато дослїдах є бактериями молочного квасу, особливо з "йогурт" (болгарське молоко), мусів сей звісний учений сконстатувати, що продукти гнилини кишок ще були величезні хоч вказували де який дуже малий убуток. Вкінци переконав ся він, що чинність і ділання бактерії 'йогурту' простягає ся лиш тільки до грубої кишки, а іменно тому, що ті бактерії розвивають ся на цукровім підложу, а цукор побираний з поживою, лише рідко дістає ся до долішних частин кишок: допроваджений поживою цукор ресорбує ся по більшій части в тонких кишках. Отже бактерії молочного квасу не можуть на так важнім місци боротьби брати участи. Бо якраз в грубій кишці розвивають ся шкідливі бактерії найбуйнійше, тим більше, що білкові части поживи, котрих вони потребують до сього розвитку, приходять без перешкоди до грубої кишки і там осїдають ся.

Отже, щоби "йогурт" бактерії могли розтягати своє добродійне ділане и на грубу кишку, треба було найти якесь жерело до витвореня цукру в грубій кишці. Мечніков старав ся сотворити якесь жерело цукру, що йому в дїйсности удало ся, іменно викрив одну нову кишкову бактерию, котра витворює цукор з крохмалю, не зачіпаючи тїл білка. Він живе виключно в грубій кишці, де розвиває ся дуже скоро на крохмалевім підложу. Крохмаль можна довести до кишки в виді бульби. Новий бацилль хватає мучку з жадобою і розкладає її притім на цукор. Бактерия, витворююча цукор, примінюєсь дуже добре до відносин в людських кишках — показує ся абсолютно нешкідливою, та скількість індолю і фенолю через него значно обнижує ся так у звірят як і у людий. Мечніков виконав богато дослїдів, заки оголосив публично своє відкритє, та переконав ся про тім, що продукция кишкових отруй зредукувала ся до "мінімум", якого не пізнали в відмінних відносинах не осягнено.

Число 40.

Число 40 є символом терпіня і покути. 40 днів і 40 ночий тревав потоп, 40 літ ходили Жиди по пустини, 40 днів постили Моисей, Ілия і Христос. Положна жінка не виходила 40 днів, 40 книв була звичайна кара, якою св. Павло був 5 разів покараний. 40 годин лежав Христос в гробі, в 40 днів по воскресеню вознїс ся на небо. 40 днів йостї від першої ночи посту до пятітної неділї. В середних віках 40 днів були речинцем всяких справ. 40 днів тревала кварантана в Венеції для кораблїв зі Входу підозрілих о заразу. У латинників заховало ся до нині 40-годинне богослуженє. Шибеники до недавна виносили 40 стіп висоти. 40 літ означає звичайно одну генерацию, а історики уважають 40 літ за пересічне панованя королів. Два рази 40 літ — вік старечий, а три рази 40 — найвисший вік людський.

Райські пташки.

Змалку чує людина всякі казки про отсих дивних "жар-птиць" райських пташок, які не похожі на звичайних. Вони носять якесь дивне, отсе казкове убранє. І сї пташки не є витвором тільки людської фантазії, а вони, чи подібні до них, справді живуть далеко за морями в північній частині Австралії, новій всяких чудес і дивовижної твари. І чи не дивно, що райські пташки є близькими родичами наших ворон, круків, галок; виходить, ніби наша звичайна собі ворона, але причепурила ся так пишно, що її пізнати трудно. На стільки дивне отсе убранє, що красу райських пташок просто трудно переказати словами — її треба бачити. Можна тільки сказати, що найбільше дивує майстерність, тендітність і пречудове піре богатство і яскравість фарб. І отсе дивне піре приймає найріжнійші [illegible] форми то майстерських закруток, то нагадує блискучі водопади, каскади, фонтани, або ніби перетворюєть ся в легенькі хмарки, яскраво відтіняючи голову, хвіст і крила пташки. Отаке красне убранє носять тільки самці, а самиці одягають ся простенько. Пояснить ся се так званою теорією полового підбору Дарвіна. По ній краса самців закріпилась у природі завдяки сьвідомому виборові самиць, які все дають перевагу більш красному. Через свою дивну красу, як і инші дари природи райські птахи являють ся річию дуже бажаною для всяких музеїв, колекціонерів і пань. Головний ворог сих птахів — се ті пані и панни, котрі бажають позичити блеску в сих райських птахів і уживають скірки і окремі піра для головних уборів. Купуючи за великі гроші се піре й скірки, вони заохочують цїлу армію мисливців і купців без жалю винищувати сї рідкі зразки справді "райської птиці" краси природи. І деякі типи сих пташок уже мало не зовсім винищено, а других жде така ж доля, коли за прикладом Сполучених Держав держави не обмежать законом торговлї райськими птахами.

Новий атентат на царя.

Берлїнські часописи доносять, що на зелїзничій лінії межи Кишеневом і Петербургом довершено атентату на царя. Атентат не вдав ся цар з родиною врятований. Цар вертав з Румунії двома окремими поїздами. Безпосередно по відїздї сих поїздів зі стациї Кірсова вислано почтовий поїзд, котрий коло станції Тутнова наїхав правдоподібно на міну, бо наступила експльозия. Богато подорожних ранених. Вислїд слїдства держуть у великій тайнї, але нема сумніву що се був атентат на царя. Він не вдав ся лише тому, що бомба не експльодувала в час.

Вїстка про атентат на царя викликала в Парижи сензацию. Після вістий, які тут наспіли, в часі експльозиї бомби вискочила зі шин тільки льокомотива. З особи ранені. Тутешне посольство перечить, немов би на царя викопано атентат.

Цар з родиною вернув з Кишенева до Царського Села.

Що може оповісти театральний возьний.

Довголітний возьний в театрі "Французька Комедия" оповідав фелєтоністови "Журналя" свої спомини з перед 50 літ. — Я знав їх всіх!—говорив він з гордостию: поетів, акторів, дебютантів... Віктор Гіго, приїздив все повозкою. А що то була за повозка! Стара линдара з заржавілим залізом Робила некойльний галас. Тягнули її дві старі шкапи. Гіго вже був старий, а ще приїздив на кожду пробу своїх штук. Я мушу сказати, що любив, як на нього звертали увагу. Смакувала йому популярність. Дюмас був рідко на пробах. — Грайте як вам видає ся. Знаєте ся на сім красше від мене. Я вже своє зробив: Дав вам текст — говорив до акторів.— се вистарчить. — Прийду на генеральну пробу. — І Сару Бернгардт памятаю ще молодою. Впадала як бомба. Була гарна, але страшно нервова. Вона перша стала говорити до Віктора Гібо: "Майстре". Потім говорили всі. Анбір пізнав ся на ній перший. Хотів мати в своїй штуці — не памятаю вже в котрій — щось незвичайне: теля на пятьох ногах. І знайшов. Тим телятем була вона. Висвистали її що правда, на першім представленю. Ревіла за кулисами, як справдишне теля. Хотіла нас кинути. Радив їй, намовляв... І лишила ся.. Потім одначе пішла від нас і зайшла високо. Я їй се сказав — кінчив возьний.

Як чорт висватав Марусю за Миколу.

В Росії діють ся річи, які виглядають на казкові. Ось один випадок: З дочкою господаря з Ришкан Г. С-ича де якийсь час побивав ся 23 літний хлопець, М. Дінчина не мала нічого проти молодця, але її батько й чути про се не хотів. "Коли мені виросте на долони волосє або чорт стане сватом, то тоді Маруся буде твоя."

Так рішучо заявив старий.

Парубок пустив ся на хитрість. В ночи 3 мая с. р. вимазав він собі лице [illegible], прикріпив до чола пару рогів з бика і втакім виді пішов до свого недоброго будучого тестя. На стук у вікно вийшов старий. При місячнім сьвітлі побачив старий чорта, що говорив загробовим голосом: "Віддай Марусю за Миколу!" Старий зімлїв з переляку. "Нечиста сила" втікла, а на другий день довідали ся люди, що батько дівчини не має нічого проти того, вони прийшли свати.

Пес на службі поліциї.

В Ярчеві новім під Львовом, в Галичині, убито в ночи торговельника коний 37-літнього Хаїма Шора. Злодій украв 700 корон готівки і векслі. Коли крав зпід подушки Шора золотий годинник з ланцушком, Шор пробудив ся; в сїй хвили злодій пробив його кілька разів ножем і втік. Шор від завданих ран небавом помер. Перед смертию заявив ще, що убійником був низкий, кремезний мущина. На місце злочину приїхав зі Львова поліцийний агент Бандура з псом "Бургїлєм". Пес обнюхав місце злочину і побіг до недалекої фабрики дахівок, де задержав ся перед хатою, в якій мешкав фабричний дозорець Іван Нарицький. Коли побачив Нарицького, не хотїв уже відступити від нього. Тому арештовано Нарицького і його жінку Марію. Нарицький безпосереднїм виновником не є, бо не виглядає так, як се подав перед смертию Шор. Полїцийний пес викрив дальше в поли коло Борщевич подерті папери убитого Шора. Опісля "Бургіль" повів полїцийного агента до сільської хати коло Полонич і тут кинув ся на якогось селянина. Селянина сего жандармерія зараз арештувала. Догадують ся, що він певно є убійником Шора.

Чарівниця в арешті.

Марія Шмід, жінка експреса у Львові, в Галичині, підозрівала свого чоловіка за зраду в подружю. В сім нещастю обіцяла їй помогти Ева Голуб, за котра призналася Шмідовій, що розуміє ся на чарах та, що зачарує так її чоловіка, що вже ніколи її не зрадить, а все буде любити. Врадувана сим Шмідова згодила ся на се, а "чарівниця" казала собі видати її убранє і білє а крім сего білє мужа і 5 кор. на кошти чарів, які мала зараз вечером робити у себе дома, а на другий день убранє і білє звернути. Як сї чари Голубова робила, Шмідова не знає, але на другий день рано стрінула Голубову на Краківській площі, як продавала її убранє і білє. Віра в чари у Шмідової зникла в одній хвилї, тому віддала "чарівницю" в руки полиції. Тепер Голубова чарує в арешті.

Звідки походить назва Альбанії.

Альбанці називають свій край на своїй мові Скіпєрию, себе Скіпетерами, що значить стілько що "рільники". Турки називають Альбанців Арнаутами. Назва Албані приходить вже в старині, але означає кавказьку місцевість, де поселили ся Алани. Крім сього згадує Пліній про Альбанців як про одно плем'я, замешкуюче північну територію нинїшної Альбанії. Щайно в XII. століттю, по походах Норман, під проводом Роберта Гіскарда появляєть ся назва "Альбанія" на означенє цілої території нинішної Альбанії. Дехто поясняє сю назву латинським (албус - білий) — країна білих гір, котрих білі вершки звертають на себе увагу подорожуючих по Адрії. Инші пояснюють, що в назві лежить кельтийський корінь Альп або альб, що означає гори а находить ся також в назвах: Альпи, Альбіон і п. Кельти пішли в своїй мандрівці заходили аж на Балкан і навіть до Малої Азії.

Варварства в часі балканської війни.

З днем першого червня появила ся книжка занимаюча справоздане міжнародної комісії, утвореної з фонду Карнегія яка прослїдувала варварства які мали місце в часі війни на Балкані. В склад комісії входили, як відомо, французький посол Годдард, Дуттон, професор Колумбійського університету з Ню Йорку, англійський публіцист Брейсфорд, професор марбурського університету Шукінг та з кінця професор Мілюкофф член російської Думи.

Розслідам тим присьвячені є три томи. Комісия на жаль сконстатувала, що в часі війни безусловно не держано ся найновійших воєнних принципів, але переконала ся також що богато річий було задумано прямо через борючих ся, щоб упевнити свою власну огиду, в очах цивілізованого сьвіта. Так на примір комісія знайшла при найлїпшім здоровлю грецьких єпископів з Дурацу, Каваллю і Сереса про яких мниму смерть серед страшної муки доносила грецька преса. Тоже донесення, що до скількости замордованих та що до зруйнованих та спалених домів були пересаджені. Мимо того всего одначе комісія признала, що пополнювано страшні морди, що з невільниками обходжено ся по варварськи, що вбивано людий, які зовсім не брали участи в війні що знасилювано женщини ба навіть ранені та конаючі дівчата. Жадна з воюючих держав не може похвалити ся,що перестерігано хоча в приближеню принціпів новочасної війни. Найменше одначе закидів є проти Сербії, за те з другої сторони комісія вичисляє много варварств пополнених Греками і всі ті закиди проти Греків мають за собою много неспірних доказів. Розділ який торкає Турції є невеликий і покищо неповний, Болгарів увиновнено від многих закидів зроблених їм через Греків, одначе з богато таких, які може ніяк не дадуть ся оправдати.

Одинокою і найрозумнійшою женичкою є грошева женичка з любови.

Коли любов є сліпа вони мають звичайно бистрі очи.

Перша українська фабрика у Вінніпегу
що виробляє ріжні меблі, бюра, офісові столи шафи і річи сим подібні.
Виробляємо двері до хат, вікна по найтаньших цінах. В нас можна дїстати ріжні шкла шліфовані зеркала. Також висилаємо наші вироби і на провінцию по найдешевших цінах. Нігде не дїстанете дешевше як у нас.
Тому свій до свого!
Приходіть або пишіть на адресу:
M. HAWRYSZ
Phone St. John 2572
1182 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. Ві сяких процедурах удавайтесь до нього.
Phone M. [illegible] [illegible] Winnipeg, Canada.

Приймаєсь передплату на "МУЖИЦЬКЕ ВИДАВНИЦТВО".
Бібліотеку найкращих творів найславнійших чужих і наших письменників, яка виходить два рази в місяць кождого 15-го і 30-го. Кожда така книжка містить для себе цілість і є прикрашена портретом автора та згадкою про нього.
Передплата на "Мужицьке видавництво" виносить річно для Канади два доляри.
Замовленя і гроші посилати на таку адресу:
"Мужицьке Видавництво" в Коломиї, ул. Новіцького, ч. 21. (Austria — Galicia).

Приймаєть ся передплата на сатирично - гумористичну часопись.
„ЖАЛО".
яка виходить у Львові що два тижні.
"ЖАЛО" се одинока українська сатирично - гумористична часопись.
"ЖАЛО" подає веселі вірші, оповідання, новелї, сьміховинки, дотепи, образки, загадки — взагалі розвеселює читача.
"ЖАЛО" жалить всяку погань, яка обсїдає наш нарід без огляду на її становиско та достоїнства.
"ЖАЛО" повинно находити ся не лише в кождім Товаристві і Читальні, але й у кождій хаті.
"ЖАЛО" коштує на цілий рік: в Америці і в Канаді 1½ (півтора) доляра. Замовленя і гроші посилайте на таку адресу:
Адміністрація часописі "ЖАЛО".
у Львові, ул. Сишинського, ч. 83.
(Lemberg, Austria.)

SAVOY HOTEL
C. F. HERBERT, Властитель.
Main Str., напротив C. P. R.
Станція і вікт 1 дол. денно.
Добрі вина, лікери і цигари.
[illegible]
Телефон: Garry [illegible]

THE SELKIRK HOTEL
Новий і модерний.
T. H. Nesbitt і J. M. Wilson. Prop's.
[illegible]
802-804 Main st. Phone S.J. 2533.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
Phone: St. John 605.
Jas. Hennessey, Propr.
[illegible]

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, [illegible]
Офіс 316 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19. Winnipeg, Man.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦИЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 418 SELKIRK AVE на розі Sellar в Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 9-10 вечером. Telephone: St. John 989 ... в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, ... під [illegible] Приватного Шпиталю під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 3-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

БАЙКИ ДЛЯ ДІТИЙ.

М. Гоголь
ПЕРЕКЛ. А. Ц... КИН

РІЗДВЯНА НІЧ.
(Дальше.)

Війт стріпав з своєї шапки сніг, та випивши з рук Солохи чарку горілки, став розказувати, що він не пішов до дяка тому, що на дворі така метелиця: а побачивши сьвітло в її хаті, завернув до неї та загадав з нею провести сей вечір.

Не успів ще голова як слід того розказати, як опять почув ся стук у двері і почув ся голос дяка. "Сховай мене куди небудь", шептав війт: "мені не хочеть ся зустрічатись тепер з дяком".

Солоха довго думала кудою спрятати такого грубого гостя; на кінець вибрала самий найбільший мішок з вуглем; вугль висипала в кадку, а товстий війт поліз з вусами, з головою і з шапкою у мішок.

Війшов дяк, кихаючи і потираючи руки, та розказав, що до нього не прийшов ніхто, та що він страх радий тому, що буде міг трохи погуляти у неї. І тому він не побояв ся метелиці. Тут він підійшов ближе до неї, торкнув своїми довгими пальцями її голе, повне рамя та виповів з таким видом, в якім бачило ся і лукавство і удоволеня: "А се що у вас, величавая Солохо?" і сказавши се, відскочив декілька кроків назад.

"Як то що? рука, Осипе Никифоровичу!", отвічала Солоха.

"Гм.! Хе-хе-хе!" прогологосив дяк сердечно вдоволений своїм початком, і пройшов ся по хаті.

"А се що у вас дражайшая Солохо?" виголосив він з таким же самим видом, приступаючи до неї і хватаючи її злегка рукою за шию; опісля таким же способом відскочив знова назад.

"Наче не видите, Осипе Никифоровичу!" відповіла Солоха: "се шия, а шия, а на шиї намисто".

"Гм... На шиї намисто! Хе-хе-хе!" і дяк знова пройшов ся по хаті затираючи руки.

"А се що у вас, незрівна Солохо?" Не знать, чого би тепер торкнув ся пристрасний дяк своїми довгими пальцями, коли б опять не почув ся стук в двері і не роздав ся голос козака Чуба.

"Ах, Боже мій, чуже лице!" крикнув наляканий дяк "Що то буде, як застануть тут особу мого званя?... Дійде до отця Кіндрата..."

Та страх дяка походив зовсім не від того: він більше страхав ся того, щоб про се не розвідала його жінка. "Ради Бога", добродітельна Солохо!" говорить писанє. "Луки глаза трина... трин... Стукає, єй Богу, стукає! Ох, сховайте мене кудинебудь!"

Солоха висипала вугль в кадку з другого мішка і не дуже обемистий тілом дяк поліз у мішок і сів на самім дні так, що зверху нього можна було ще насипати доброго пів міха вугля.

"Здорова була, Солохо!" — сказав входячи в хату Чуб. "Ти може бути, і не ожидала мене? Правда, що не ожидала? А може я в дечому помішав?..." продавжав Чуб, показуючи на своїм лици веселу і значучу міну, котра заздалегідь давала знати, що його неповоротлива голова силкувалась і готовила ся випустити якунебудь колючу і діймаючу шутку. "Може бути, ви тут забавляли ся з дяком. Може бути, ти кого - небудь уже де спрятала? Га?" І урадований такою своєю заміткою Чуб зареготав ся, радуючи ся в души, що лиш тільки він один тішить ся ласкавостю Солохи. "Ну, Солохо, почастуй тепер чаркою. Гадаю, що мені аж горло замерзало від проклятого морозу. Та й післав же Господь таку ніч перед Різдвом! Як зірвала ся, чуєш, як зірвала ся... Ех, закостеніли руки, не розіпну кожуха! Як зірвала ся хуртовина..."

"Відчиніть!", роздав ся на вулици голос, супровожений стуком об двері.

"Хтось стукає", сказав остановивши ся Чуб.

"Відчиніть", почуло ся ще голосніще.

"То коваль"! хватаючи за шапку Чуб. "Чуєш, Солохо: куди хочеш тільки десь подінь мене: я нізащо в сьвіті не хочу показати ся тому проклятому виродкови, щоб йому, чортовому синови, набігла під кождим оком болячка завбільшки кулака;"

Солоха сама налякала ся, та кидалась по всім усюдам і забувши ся, дала знак Чубови полізти у той саміський мішок в якім сидів уже дяк. Бідний дяк не посьмів навіть кашлем виявити свою присутність, мимо того, що на карк сів йому здоровезний мужик і по оба боки його висків розмістив свої замерзлі на морозі чоботи.

Коваль війшов не кажучи ні слова і не віднімаючи шапки повалив ся на лаву. Було замітно, що з ним случило ся щось неприятне.

В ту саму мінуту, коли Солоха зачиняла за ним двері, хтось застукав знова. Се був козак Свербигуз. Того не можна було вже сховати в мішок, тому, що і мішка такого годі було-б де найти. Він був тілом товстійший від самого війта а ростом висший від Чубового кума. І тому то Солоха повела його в город, щоби вислухати від нього се все, що він мав їй сказати.

Коваль розсіяно розглядав ся по кутам своєї хати, вслухуючи ся в ряди годи в роздаючі ся десь в віддалі голоси колядуючих; наконець задержав очи на мішках. "Пощо тут лежать ті мішки? Їх давно-б пора забрати відси. Через ту дурну любов я зовсім зсунув ся з глузду. Завтра празник, а в хаті до сих пор валяє ся ще всяка дрянь. Хиба віднести їх у кузню.

І коваль присів до велитенських міхів, перевязав їх кріпше та готовив ся завдати собі на плечі. Але видно, його думки гуляли, Бог знає кудою; инакше він бувби почув, як засипів Чуб, коли його волосє прикрутив завязуючи мішок шнур, а товстому війтови почало ікати ся таки зовсім голосно.

"Невже не вибє ся мені з думи отся Оксана?", говорив коваль. "Не хочу і думати про нюю; а все таки думає ся, як нарочно, тільки про ню і про ню. Чому то так, що думки проти волі лізуть в голову? Що за чорт! Мішки стали наче тяжші! Тут певно лежить ще щось більше, кромі вугля. Та-й дурний же я! Я і забув, що мені здасть ся тепер усе тяжше. Перше, бувало, я міг одною рукою зігнути і розігнути мідний пятак або кінську підкову, а тепер не підійму мішків з вуглем. Скоро начну валити ся і від вітру..."

"Ні!" закричав, подумавши хвилину, "Що, я баба! Не позволю нікому посьміяти ся на димою. Хоть десять таких мішків, в всі підійму! І бодро закидав собі мішки, котрих не підняло б і двох здорових людий. "Хиба взяти ще й той, продовжав він, піднимаючи мале міща, на дні якого лежав скорчений чорт. "Тут, здає ся, я положив свої струменти". Сказавши то, він вийшов з хати, посвистуючи пісню:

Мені з жінков не возить ся.

Голоснійше і голоснійше розлягали ся по вулицях пісні, сьміхи і крики. Громади колядуючих збільшили ся ще пришелцями з сусідних сіл. Парібки шаліли і бісились в волю. Часто, поміж колядами загреміла якась весела пісня, котру вспів таки на місци зложити хтось з веселих козаків. То знова дехто з юрби місто коляди почав щедрувати і затягав на все горло:

Щедрик, ведрик!
Дайте вареник!
Грудочку кашки,
Кільце ковбаси!

Дальше буде.

Фармері Читайте Уважно.

ГДЕ Є?

Петро Ситник походячий с Цигани, Галичина, а тепер мав мешкати в Вінніпегу. Пошукую его в важній старокраєвій справі. Прошу зголоситись на слідуючу адресу.

THEO. STEFANIK,
Second Floor Room 8,
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

ГДЕ Є?

Михайло Калацапа походячий з Скали, повіт Борщів. Хтоби знав о нім або він сам нехай зголосить ся на адрес:

Theo. Stefanik,
261 Fort str., Winnipeg, Man.

Пошукую его в дуже важній краєвій справі.

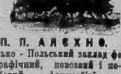

П. П. АЛЕХНО.
Русько - Польський заклад фотографічний, повозовий і погребовий. — Автомобілі для винайму, карети на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN.

ЬВЯТКУЙТЕ 100 ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ СУРОДИН ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА.

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і первоpядної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 ґальон	$2.50
Житнівка 1 ґальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 ґальон	$5.00
Бренда лутша 1 ґальон	$5.50
Скоч 1 ґальон	$4.50
Ганишівка краєва 1 ґальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 ґальон	$6.00
Кмінківка 1 ґальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 ґальон	$6.00
Рум ямайка 1 ґальон	$9.00
Вино 1 ґальон	$1.00
Старий порт 1 ґальон	$1.25
Ліпше за ґальон	$1.50
8 літний порт 1 ґальон	$2.50
Білий порт 1 ґальон	$2.50
Черешневе вино 1 ґальон	$2.25
Лондон порт 1 ґальон	$2.50
Катауба порт 1 ґальон	$3.25
Катауба ліпше за ґальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Boshko.
175 Henry Ave., Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

Alex Calder & Son
Банкері і Корабельні Агенти

найменьшого сумніву іствує вже 32 роки управляючи своїм бізнесом в північній части МЕЙН улиці. Теперішне їх поміщене знаходить ся на 668 Мейн і є найкращою сего рода інституцією в Західній Канаді.

Членами сеї фірми є: Alex Calder і його син п. A. B. Calder.

Колдері мешкають у Вінніпегу вже 36 літ.

Старший член сеї компанії, Алекс Колдер, бувший радний міста Вінніпегу, є добре звісний зі свого знакомства з Сіпіярском компанією.

Молодшим членом є п. А. Б. Колдер, котрий занимав визначний уряд між урядниками Сіпіяр компанії через 30 літ. будучи, головним аґентом в ріжних містах Сполучених Держав, а тепер працює з батьком в банковім і перевозовім інтересі.

Члени фірми Калдерів є головними агентами для ріжних корабельних компаній між иншими і одиноку компанію, котрої кораблі курсують між сим краєм а Полудневою Америкою. Ся компанія називає ся:

Lamport and Holt S. S. Co.

і є в сполуці з Ню Йорком і Буенос Айрес повертаючи до усіх бразилійських портів.

Ся стара фірма, на котру можете ся спустити без

Они є також агентами для славної французької лінії з Ню Йорку до Гавре у Франції, також головними агентами для Анхор Лайн між Ню Йорком а Середземним Морем і між Ню Йорком а континентом.

Колдер і Син є також репрезентантом
Canadian Pacific Steamship Lines, Allan and White Star, The Hamburg American,
і инших німецьких ліній.

Їх банковим справам услугує Амерікан Експрес Компанія, через котру вони висилають гроші з Вінніпегу до всіх місцевостий в Галичині в 16-ох днях. Вони також пересилають гроші телеграфічно по дуже низьких цінах.

Департмент для чужинців заряджує п. А. Каракоцюк при помочи п. Й. Петраша.

Фірму КОЛДЕР І СИН поручаємо всім нашим краянам як найвідповіднійшу для справ банкових і корабельних карт.

КУПУЙТЕ ШЕРИ
В РУСЬКІЙ ВИДАВНИЧІЙ СПІЛЦІ
яка видає
руську тижневу часопись "КАНАДУ".
Інкорпорований капітал Руської Видавничої Спілки виносить $20 000.
Шери продають ся по $1.00 (одному долярови) один.
Кождий Русин повинен купити собі шер в нашій Спілці і стати членом нашого видавництва та інтересуватись його розвоєм.
По всякі інформациї пишіть на адрес
,,CANADA''
261 Fort Street, Winnipeg, Man.
Ширіть і передплачуйте часопись "КАНАДУ".
Передплата виносить тільки $1.00 на рік.

КАНАДА

,,КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адрес: "КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

,,CANADA''
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: "CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Вівторок 21-го Липня 1914. Число порядкове 46. Winnipeg, Man. Tuesday July 21st 1914. Число 28.

1814 КАНАДИЙСЬКІ УКРАІНЦІ! 1914
Памятайте, що сей рік э Ювилейним роком ТАРАСА ШЕВЧЕНКА!

ПІД РОЗВАГУ ВИБОРЦЯМ З ЛЭ ПА.

Цілий сьвіт знає, що ліберальна партія допускала ся підчас послідних виборів річий, перед котрими саме пекло блідне. — Перед в сих оргіях ліберальної отари вела звісна з своїх бріхонь вінніпеґська "Фрі Пресс", котрої властителем є звісний "лісничий" Кліфорд Сіфтон, що за панованя лібералів занимав одно з міністерських крісел в Оттаві.

Коли-би ми так хотіли описати сего панка і його діла, то хто знає, чи почта не відказала би ся переносити опис таких річий. Пяний від політичної власти він гуляв не згірше від Івана Грозного. То чи-ж диниця, що єго орґан "Фрі Пресс" та єго політичні годованці зводять нині Содому і Гомору в Ле Па? —

Нині власти задержали дві карі повних напитків, разом з урядниками саскачеванського ряду. Вибори ще не скінчили ся, а ліберали вже дістали памятник, що говорить сам за себе: На "сайд-треці" в Ле Па нині може кождий побачити дві карі, від котрих бухає запах "чистоти" ліберальної політики. І сі гіпокрити ще мають лице говорити о чистоті виборчих кампаній!

Звичайно, сама свиня дре мішок та ще й квичить...

Рівночасно з тими батярами, що привезли горівку і за гроші саскачеванських горожан куплену, приїхав п. Д. А. Росс. Ви его знаєте. Се той самий, що на гвалт, зрезиґнував з шкільного радного, коли то суд почав розглядати справу купна землі під одну школу. Результатом сего розгляду було те, що нині майже ціла Манітоба знає, що коло пана Роса прилипла купка людського гроша. Сей панок не пробує навіть замовчати, що він приїхав з великими грішми, котрі его партія призначила на корупцію в сім окрузі.

На самий перед сей панок постарав ся побачити з саскачеванськими шахраями, що є під управою звісного Інграма. До сеї шайки належать також декотрі готельники Саскачевана, [illegible] під загрозою утрати лайсенсів мусять доставчати ліберального виборчого детто до ліберальної машини, котрої інжинером, як кажуть, був майор місточка Капера, котрого арештовано в Манітобі на горячім учинку підчас послідної виборчої кампанії. Сей панок називає ся Робен Ф. Комінґс.

І тепер ся розгульокана бранжа злетіла з малими зміна[illegible] до Ле Па.

Що валеbний Гордон скаже на сю роботу єго партії і "лігн чистоти"? Що другі політикери з амбони, чи скажуть вони що своїм парафіянам, про сі витомі лібералам, подвиги?!

Побачимо... Однак, покищо, північні виборчі округи знають хто їм ворог, а хто приятель. Они знають, що теперішний ряд через цілих 14 літ свого урядованя боров ся о рівні права тих, що доля кинула їх далеко на північ в погоні за кавалком хліба.

Ліберали, як оттавські так і свої доморослі манітобські, завсігди були проти кождого доляра і проти всякої роботи, що мало служити ся на полекшу для людий, що замешкують нині ті дістрікти, о котрих тепер мова.

Щоби не бути голословним, позволимо собі навести се:

В 1912 році, коли премієр Роблін поклав несок, щоби манітобські границі розширено, то панове **ліберали голосували против,** кажучи, що не треба нам півнич, болот. Значить ся, ліберали хотіли, щоби люди, що замешкують північну Манітобу считали ся там без доріг і без жадного забезпеченя їх життя. І сі панки мають ще лице іти тепер і просити виборців Ле Па о поперте!?

Що Ви на се, ВП. Виборці з Ле Па?!

В виду сих фактів, ліберали пустили ся на карколомну дорогу і за всяку ціну хотять здобути Ле Па. Кождий скаже, що виборці в Ле Па занадто добре знають, що консервативний ряд зробив для них. Тому не може бути бесіди, щоби ліберали могли здурити тих людий, що замешкують сей округ і то тоді, коли і без того дістрікту консервативна партія остане в силі.

Важну ролю в виборах вокруг Ле Па відограють і Українці, так само як се зробили вони в полудневій Манітобі.

Українські виборці знають дуже добре, що ліберали взяли ся за всяку ціну знищити наші школи. Они знають, хто они такі, ті ліберали. І так, як се зробила більша частина українського народу, так зроблять і українські виборці в Ле Па. **Вони копнуть ліберальну гидру** від себе на сто вітрів і тим покажуть, що ми народ з котрим треба числити ся, а не ігнорувати, як се роблять ліберали в цілій Канаді і тим самим і манітобські.

В виду сего всего, ми можемо бути певні, що консервати будуть горою в Ле Па так само як і в полудневих округах нашої провінції.

Мудрий не кине каменем на свого добродія.

Телеграма з Чорчія доносить, що там вийде консерватист через акламацию, бо ліберали не поклали там свого кандидата, будучи певними, що він не вийде.

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ЧИТАЧІВ.

З причин від нас незалежних, а іменно: по причині, що один з наших складачів захорував і не міг явитись до роботи се число спізнило ся і кромі того виходить тільки на чотири сторони вмісто на вісім. Нехай Вп. наші Передплатники і Читачі сей раз вибачать, за се на будуче будемо старатись, як і передше, щоби наша часопись виходила на час.

З пош.
Редакция і Адміністрация.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Сагайдак С. Ми одержали від Вас $1.10, однак не знаємо на що они є призначені. — Адреса до Їх Преосьвященства є така:
Rt. Rev. Bishop Nicetas Budka,
511 Dominion St.,
Winnipeg, Man.

Панчук І. Часопись висилаємо Вам точно. Питайте на почті. Передплату одержали.

Паскарук Гр. Не можемо відповісти Вам на Ваше питанє, доки разом з своїм іменем не подасьте своєї адреси. Ми висилаємо шість тисяч газет і тому найти чиєсь імя без адреси дуже тяжко.

Іван Користовський. Ви праві. Консервати вийшли і будуть в силі на будуче. Ліберали як не були в силі так не є. Виборці Манітоби узнали лібералів за невідповідних до [illegible].

Австрия

лагодить ся до війни з Сербією. Австрийські жадання на Сербії будуть предложені при кінци сего тижня.

В Росії вийшло 200.000 тисяч людий на страйк. Погаги [illegible]. Козацькі нагайки в руху. Кров не повинна злеть ся.

В Ірландії виладовано 4000 ґверів і масу набоїв для Карсонівців. Конець зближає ся. Дуже близонько до проливу крови. Нові вибори за плечима. Ліберали здаєсь провалять ся.

Здвиг Січий і Соколів у Львові заливував цілу Европу. Заграничні часописи заінтересували ся дуже українським питанєм.

Ліберальні агенти

пишуть, що в Ле Па їм нема чого попасати, бо там напевно вийде консерватист. Горівка і цигари, кажуть, нічого не помагає, хотяйби єї спровадили і з Альберти не то з Саскачевану.

Надармо.

Надармо ліберальні виборчі гієни, як міністер Калдер та МкНат в кампанії з Роквельким тим самим, що був рівом в Гімлі і за котрого урядованя пропало 3.500 дол. з муніципальної каси, старають ся здурити виборців в Ле Па, що ліберали вийшли в Манітобі бо тамтейші виборці добре знають, що хотяйби і всі три північні виборчі округи вибрали лібералів, що ніколи не стане ся, то консервативна партія таки лишить ся в силі.

Послідні вісти.

Довідуємо ся, що ліберальні наганячі в Ле Па не могучи дати собі ради, просять, на милість Бога, післати їм до помочи пані МкЛонг, котра як кажуть, брала від лібералів по 25 долярів денно за те, що обмовляла по цілій Манітобі премієра Робліна в пльоткарський спосіб. — Хитрі-ж ті ліберали, вони знали, що де чорт не дасть собі ради, то там бабу пішле.

КРАЯНИ!

ЯК ХОЧЕТЕ спровадити своякiв або приятелів з краю, то тепер найлучший час. Шіфкарти дуже тані. Зайдіть до нас, або напишіть лист, а ми вам подамо всі інформації.

МИ ПРОДАЄМО шіфкарти до старого краю по найнижших цінах і на найліпші шіфи, котрі відходять що тижня.

МИ ПОСИЛАЄМО гроші до краю скоро і безпечно так, що в краю дістають рідні гроші бо ми вже посилаємо гроші через довгі літа і знаємо докладно як посилати, — спитайтесь тих людий, що в нас уже посилали.

МІНЯЄМО долари на корони і продаємо марки краєві і канадійські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес, а ми їх оплатимо і вам пішлемо де скажете.

ALLOWAY & CHAMPION, Ltd. 667 Main Street, Winnipeg, Man.
C. GENIK, Управитель загр. віддлу.